

Št. 072

MAJ 2012

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnična urednica:
Nina Vareško
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjič, Ana Breznik, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann, Anica Kozjek, Peter Kvac, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolič, Marko Nakrič, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga
Fotografiji na ovitku:
Nada Žgank
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje --
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

 Naložba v vašo prihodnost
EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

vsi drugačni
vsi enakopravni

[insp]

International
Network of
Street Papers

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Uvodnik:

foto: Nenad Maras

FABRIKA LIBERALNEGA KAPITALIZMA UKINJA ČISTILNE NAPRAVE

Ne bomo plačali vaše krize!, je eno od pomembnih gesel gibanja 15o. Vlada je to geslo marca 2012 zelo konkretno postavila pod vprašaj. S paketom »varčevalnih« ukrepov, ki jih je predstavila, je predlagala prav to, obremenitev nižjega in srednjega sloja prebivalstva, ob tem pa želi pustiti nedotaknjene najpremožnejše, med njimi tiste, ki lasten dobiček v zadnjih desetletjih kopičijo neodgovorno do skupnosti in prav po logiki, ki se je ob zadnji krizi izkazala za uničujočo. Da bi lahko država s kratenjem socialnih pravic, pridobljenih in utrjenih skozi desetletja ter s krčenjem javnega sektorja na dolgi rok prihranila, je po mojem nevarna ideološka zabloda. Nobenega primera ne poznam, kjer bi se kaj takega zgodilo, trdim pa, da je v polpretekli zgodovini držav z daljšo tradicijo liberalnega kapitalizma dovolj primerov za to, kaj je socialna škoda, ki jo krčenje (socialne) države s seboj prinese. Množice brezdomnih, umirajočih na cestah, so le ena od posledic »rezanja«. Druga so medgeneracijsko utrjene skupine od produktivnih tokov odtujenih in dolgotrajno izključenih ljudi, ki »moralni večini« predstavljajo grožnjo, s katerimi naj opravijo represivni organi, saj so si iz socialne brezizhodnosti utrli alternativne, mnogokrat pač nelegalne poti za preživetje, saj so jim edino te še ostale. Za zdaj Slovenija po številu mest v zaporih ne prednjači, posledice krčenja socialne države pa bi lahko med drugim rezultirale tudi v tem, da bi postala vse bolj represivna država, ki bi potrebovala mnogo ukrepov, ki bi zakrivali nastalo škodo, ti ukrepi pa bi državo na dolgi rok gotovo stali več, kot bi lahko prihranila s sedaj aktualnim »rezanjem«. Dolgoročno ukrepi, ki jih vlada imenuje varčevalne, torej na dolgi rok prinašajo visoke socialne stroške. Sejejo strah in negotovost med vse sloje, povzročajo njihovo zapiranje vase in skrb le zase in jih delajo med seboj vse bolj nepovezane. Zato je ukinjanje pridobitev socialne države po mojem primerljivo z ukinjanjem čistilne naprave velike fabrike ničesar (neoliberalizem je kot fabrika, ki ničesar zares ne proizvaja, sodeluje pa v veliki globalni igri prividov). Četudi proizvaja le ničevost, pa spušča ogromno umazanije v reko, v kateri moramo plavati državljani brez privilegijev, nas 99 %. Privilegirani peščici pač ni treba plavati v isti reki, zanje veljajo druge uredbe. Da bi lahko še naprej vrteli svoje kroge ničevosti in se ne utopili v dolgovi, do katerih jih je pripeljal pohlep in gonja »konkurenčnosti«, morajo odstraniti »predrage« čistilne naprave in množice kontaminirati z umazanijo bede, strahu, izoliranosti in brezupa. Kako se lahko to konča? Kako je, ko »trg opravi svoje«, bi lahko že vedeli, saj nas je kriza o tem podučila. Zdaj moramo opraviti svoje ljudje. To, da je vlada v javnost lansirala predloge, ki posegajo v našo kolektivno varnost in blaginjo, ni usoda, ampak je priložnost za akcijo, ki naj bo složna in odločna!

Špela Razpotnik

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 ŠE VEDNO NEUPOGLJIVA
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 FV 118-15
- 9 TATU ZGODBA
- 10 RAZGLEDNICE IZ BANGKOKA
- 11 ABSOLUTNO ZAVRAČAMO
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 12 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KOMU ZVONI CLOCHARD
- 19 HRANA, VIR ZDRAVJA, OD KOD PRIHAJAŠ?
- 20 GOSTUJOČA KOLUMNISTA
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 ZGODBE IZ KOLIZEJA
- 27 BREZDOMSTVO IN SPOL
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

MITJA

foto: MG

Moje ime je Mitja. Še pred kratkim bi rekel, da sem iz Mirenskega Grada, da sem se uspel rešiti ulice in da živim. Vsaka zgodba ima svoj začetek in tudi svoj konec. Velikokrat je konec tragičen, nesrečen in boleč. Za menoj je dolga pot, posejana z mnogo trnja, a kakor sem že nakazal, še ni nujno, da je končana. Prva misel po izključitvi iz varne sredine skupnosti na Mirenskem Gradu je bila boleča, polna jeze in sovraštva, a verjel sem, da se je možno vrniti, kakor sem se že v tistem času, ko sem zlomljen na koncu našel toplo besedo in pomoč na Kraljih ulice. Razlika je le v tem, da sem takrat odšel z bolečino in zlomljen, tokrat pa sem moral oditi. Zakaj? Vedno obstajata dve zgodbi, čeprav je resnica le ena. Seveda sem naredil veliko napak in verjetno tudi marsikoga prizadel, a sprašujem se, če je to dovolj velik razlog, da nekoga zavržeš. Ne bom valil krivde na nikogar razen nase, ki sem edini krivec za svojo težavo, a verjamem, da je mogoče nadaljevati pot, po kateri sem začel hoditi tistega februarja 2008, ko sem odšel v komuno. Zakaj to pišem? Verjetno, ker mi pisanje daje novih moči in v meni pomirja divji in zloben del, ki mi ne da miru in me v skušnjavah sili v napačne odločitve. Kaj hoče Bog in kakšni so njegovi načrti? Verjamem, da kakor mi je pomagal v trenutkih, ko sem okleval med življenjem in smrtjo, ko mi je bilo vseeno ali od droge crknem ali zgnijem v kaki bazi, mi bo in mi daje roko tudi zdaj. Odločitev je seveda moja in z njo tudi odgovor, ali bom nadaljeval po Božjem načrtu, nosil svoj križ, se boril, ali pa vse zavrzel in odložil svoj križ. Seveda je to le ena zgodba izmed milijontih, ki jih imamo vsi mi zavrženi, izključeni in odrinjeni. Mislim, da se je vredno boriti, vztrajati in verjeti. Mislim, da je vse vredno že zaradi tisočerih nas. Gremo naprej!

**MISLIM, DA SE JE VREDNO BORITI, VZTRAJATI IN VERJETI.
MISLIM, DA JE VSE VREDNO ŽE ZARADI TISOČERIH NAS!**

03
KRALJI
ULICE

Ne zaupam domačim
POLITIKOM.
www.brezdomci.org

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

ŠE VEDNO NEUPOGLJIVA

04
KRALJI
ULICE

No, pa sem spet tukaj, v svoji varni, prijetni in mirni sobani, s kužkom v naročju in v domačem zavetju z osebo, ki ji edini najbolj zaupam. Vsakič, kadar sem primorana biti dalj časa zdoma, dojamem, kak tempelj miru je ta majhen in skromen domek nas treh. To je moj svet, moje zatočišče ter edini prostor pod soncem, kjer je moja utrujena in nekdanje hudo zagrenjena dušica končno našla svoj mir in veselje.

In vse bi bilo popolno, če bi človek (kot jaz) ne bil del te zatežene, posesivne, zavistne in vsiljive družbe, ki s svojimi državnimi pravili določa socialno usodo posameznikov, najraje prav tistih, ki se želimo zgolj izogniti njenemu pobesnelemu in tekmovalnemu potrošniškemu tempu. Vladni klavci ne prenašajo ljudi, ki zmoremo in hočemo živeti zase, neodvisno od njih, zato se tudi vedno, kadar je kriza, najprej spravijo nad »socialo«, saj so prepričani, da se ravno na obrobju skrivamo ljudje, ki zaradi drugih vrednot ne koristimo njihovim napudranim ritkam! Hkrati pa nam zavidajo zmožnost živeti na materialnem minimumu, zgolj z bogato duhovno globino. Hočejo nam vzeti tisto, česar oni ne premorejo in zaradi česar jim vse bogastvo na svetu ne pomaga, da bi zaživel v pristnem miru, sreči, svobodi in ljubezni.

Ne, jaz se že ne bom dala! Oni naj imajo svojo zlagano krizo, s katero vam kradejo, vi pa ostanite podložni sužnji

sistema, ki se mu ne drznete upreti. Jaz že načrtujem nov podvig. Življenje je prekratko, da bi ostala v državi, v kateri mi bo par zariplih lopovov kradlo moj magični svet. Preprosto, odpotovala bom, daleč stran od ponorelega sveta. Kot ptica selivka bom razprla svoja krila in se povzpela proti soncu, na jug, tja, kjer rastejo nizki borovci in diši po rožmarinu. Pristala bom na zemlji, kjer živijo revni, a srečni ljudje, ki v svojem besednjaku sploh ne poznajo besed, kot so davki, status, politika, kapitalizem, pač pa živijo zgolj v sožitju z Naravo in Bogom. Ravno za doseg tega sem se tako namučila v zadnjih tednih. Nisem upornik, le indigo otrok po duši, ki zaradi poznavanja vse Resnice nikakor ne more živeti po splošno zavoženih družbenih merilih. Človek, ki je že od rojstva z eno nogo v duhovnem vzporednem svetu, pač ne more odpreti svoje firme in se preživljati z nategovanjem potrošnikov. Pa pustimo to, kar le redki lahko razumejo. Pred nekaj dnevi sem prišla iz ene državne ustanove, ki je zaradi »varnosti« raj ne bom imenovala, in moram priznati, da mi je bila v zadnji poduk, kako zlagan, skomercializiran in zmanipuliran je naš sistem. Nisem vedela, ali naj se zjokam nad še enim brezupnim primerkom ali naj se posmehujem slovenskemu visoko učenemu »zaruku«?! Ne bom niti razlagala, zakaj sem bila »prisiljena« sploh vstopiti v tisto ustanovo, saj je zagotovo dovolj zgovoren podatek, da sem cilj te ustanove dosegla šele sama, doma, torej po izstopu in daleč stran od njih.

Priznam, da nisem ravno pristašinja »ameriškega« sistema, ampak glede določenih segmentov bi se Slovenija absolutno morala zgledovati po le-tem. Če bi v določenih strokah pri nas raje zaposlovali ljudi z izkušnjami, ne pa zgolj na podlagi neke WC diplome (kakor jaz temu pravim), bi na marsikaterem področju oz. v državnih ustanovah veliko bolj štimalo!

Najprej sociala in politika. Kako bo nekdo iz aristokratskih vrst vedel, kaj socialno ogrožen človek doživlja in potrebuje? In potem, meni najljubša tema, psihiatrija! Joj, ljubice namalane, v visokih petkah, napudranih fac, škrlatnih žnabljev, puhlih glav in brez vsakršnih izkušenj, kdo za vraga vas sploh lahko postavi za terapevte resno ogroženim,

globoko čustveno prizadetim, obupanim in trpečim pacientom, ki se, reveži, z vami ne morejo niti pogovarjati, kaj šele da bi jih ve razumeli in zdravile?! Pa to, kot da so ljudje iz drugega sveta, brez kančka pojma in celo interesa. Večkrat sem že pomislila, da se v psihiatrijo vržejo v resnici najbolj prikriti bolniki, ki s svojim poklicem zdravijo zgolj svoje komplekse z naslajanjem nad tujo bedo! In potem se čudite, zakaj je slovenski narod med najbolj samomorilnimi, ŠE VEDNO?!? V življenju sem zaradi svoje »drugačnosti« in delno avtistične nezmožnosti »normalnega« vključevanja v družbo bila primorana spoznati že veliko terapevtov in v vsem tem času sem spoznala zgolj eno strokovnjakinjo na svojem področju, za katero lahko mirno rečem, da je edina, ki v tej državi »raztura«. Gospa dr. se je sicer zelo namučila, da je danes vodilna v poznavanju svoje stroke (oziroma celo v več teh!), ampak vse to je počela s pristnim interesom in tako predanostjo svojim pacientom, kakršne v tej državi še nisem srečala. Danes je ta neupogljiva in vztrajna duša zasluženo vodja ZD Logatec. Imena ne bom navajala, ampak mirno lahko priznam, da me danes ne bi bilo več med živimi, če ne bi v usodnem obdobju brezupa prišla pod njeno okrilje! Pa da ne boste mislili, da je to moje spoštovanje prišlo takoj. Po mojih, od rojstva slabih izkušnjah in zaverovanosti vase sem tudi njej s svojo trmo in privzgojenim nezaupanjem prizadejala verjetno marsikateri sivi las, ampak danes, po vsem, kar sem sama doživela in spoznala, vem, da lahko zaupam zgolj njej! Ne delam reklame, kot bo kak zavisten cinik zagotovo pomislil. Vi mi povejte, če poznate kakšnega zdravnika, ki bi vam brezplačno in ob nemogoči uri nudil pomoč in bi mu bilo iskreno mar za vaše duševno in telesno zdravje?! No, naj počasi zaključim. Ker stvari nikoli niso zgolj črno-bele, moram priznati, da sem v tisti ustanovi doživela tudi nekaj lepega. Spoznala sem par čudovitih ljudi, kot se rado zgodi ravno v takih situacijah. Nisem edina, ki verjame, da se med najbolj zatrtimi in zavrženimi ljudmi skrivajo ravno največji posebneži in intelektualci!

Gwen

Tjaša Žurga

Pisanka

Ej, dej obarvi jajca ... pa mi vrž talepe, ker raste regrat in je malo polžev. Počakaj, da se razcvetijo tulipani in ne lulaj poševno. Dej, ne ser ga navsezgodaj in pospravi lutko, ki ima razmazan 'mejkap'. Včeraj sem zamešal puzzle in lahko ti jih poklonim. Prid ...

Ajva Art

Obrazi mehkih oblik me opazujejo,
pastelna polt razneži in pomirja.

Rdeča, črtasta surovost
kriči svojo pravico in krivico.
Zaznamuje življenje.

Najrajši pa grem na sprehod po parku
in tam - sredi najgostejših vej grmovja -
hodim z Metko Krašovec,
pišem novih slik,
opazujem laži.

Peter Pitambar Pangerc

ZRCALO

ODSLEJ BOM SAMO ŠE TIHO,
KAJTI V TIŠINI JE MOČ.
POSLUŠATI IN UBOGATI DRUGE?
JA! PO ZMERNI CENI.

DA SEM ZA KAKŠNO RABO.
PRIVID SAMEGA SEBE.
IN TO, KAR SEM ISKAL.

JE NEKAJ GLOBLJEGA, RESNIČNEGA,
NEKAJ ZELO LEPEGA.
POGLEDAŠ SE V OGLEDALO
IN VIDIŠ SVOJEGA DVOJNIKA.

BREZ NAČRTA NADALJUJEŠ POT,
NAJDEŠ VSE.

SUZANA LAIBACHER

VEM, DA ČUTIŠ

V sebi imam veliko divjine.
Pustila bom, da se širi.
Pod soncem, pod luno in pod tistim
starim hrastom.

Ljubim svojo divjino. Puščam,
da se napaja in vem, da napaja druge.
Vem, da čutiš. VEM, DA ČUTIŠ!

Muni

Domišljija

Bleščeča zmoti
stvarnost
močno
ji stopi na prste
spravi jo v nekaj tesnega
da ne odide

naklonjena
na domislek
pomembnosti
nekaj vrne

Zuzanna G. Kraskova

Podprto z donacijo Švice v okviru Švicarskega prispevka razširjeni Evropski uniji.

POT DO TRAJNE IN VARNE NASTANITVE ZA STANOVANJSKO IZKLJUČENE

Društvo Kralji ulice se je ob koncu lanskega leta prijavilo na razpis slovensko-švicarskega programa sodelovanja za zmanjševanje gospodarskih in socialnih razlik v razširjeni Evropski uniji. Prijava je bila uspešna in sprejet je bil projekt, v okviru katerega se bo društvo v sodelovanju z Javnim stanovanjskim skladom Mestne občine Ljubljana trudilo za razvoj modela zagotavljanja psihosocialne podpore pri ohranjanju trajne nastanitve stanovanjsko izključenih ljudi. Brezdomstvo je oblika večdimenzionalne socialne izključenosti, ki vključuje tudi stanovanjsko izključenost. Omenjena pojava sta čedalje bolj razširjena in zajemata vedno večje število prebivalstva Evropske unije. Okvirne ocene obsega brezdomstva v Sloveniji je podala študija, ki jo je financiralo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve leta 2010 (Dekleva in drugi, 2010). Mednarodna definicija ETHOS (*European Typology on Homelessness and Housing Exclusion*) brezdomstvo razdeli v štiri kategorije. Študija ugotavlja, da je v dveh kategorijah brezdomnih brez strehe nad glavo in brez stanovanja v Sloveniji med dva tisoč in nekaj tisoč oseb, število ljudi v *negotovih nastanitvah* prav tako presega število tisoč, v *neprimernih stanovanjih* pa biva več deset tisoč ljudi. Problem je torej v Sloveniji izrazito pereč in situacija se v zadnjih letih domnevno slabša.

Odsotnost nacionalne politike na področju brezdomstva je povezana z neučinkovito stanovanjsko politiko in pomanjkljivim ter nezadostnim delovanjem stanovanjskega sektorja pri reševanju problemov stanovanjske izključenosti. Evropski parlament je v lanskem letu s sprejetjem Resolucije na temo strategije Evropske unije na področju brezdomstva vzbudil članice, da začno urejati in zmanjševati pojav ter posledice brezdomstva na nacionalni ravni. V Sloveniji se pojavlja problem nesodelovanja med ministrstvi, saj Ministrstvo za okolje in prostor ne pokaže zadostne angažiranosti za reševanje omenjene problematike. Društvo Kralji ulice že od leta 2008 razvija Program nastanitvene podpore brezdomnim. Po zgledih in začetnem sofinanciranju iz tujine smo razvili program, ki dopolnjuje in nadgrajuje in deloma nadomešča zavetišča. Od leta 2009 program sofinancirajo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Mestna občina Ljubljana ter Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij.

Pri izvajanju projekta nastanitvene podpore, kjer gre za prehodne nastanitve, po katerih naj bi se ljudje stanovanjsko osamosvojili, se je izkazalo, da je marsikomu z nizkimi dohodki (npr. prejemnikom denarne socialne pomoči) cilj stanovanjske osamosvojitve

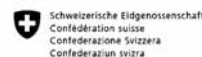
zelo težko dosegljiv. Skorajda edino pot iz brezdomstva za marsikoga predstavljajo t. i. bivalne enote, ki jih nudi lokalni javni stanovanjski sklad (JSS MOL). Vendar pa v Ljubljani obstaja velik razkorak med potrebami in razpoložljivimi bivalnimi enotami, zato je na dodelitev bivalne enote potrebno čakati tudi do 4 leta. Dodatni problem je, da je najbolj ogroženim skupinam ljudi, pri katerih se pojavljajo npr. resne zdravstvene in psihosocialne težave, bivalne enote težko obdržati oz. v njih živeti po pogojih, ki jih postavlja JSS MOL: redno plačevanje stroškov najema, vzdrževanje stanovanja, nekonfliktni odnos s sostanovalci (pri bivalnih enotah gre praviloma za so-stanovalstvo). Zdi se, da JSS tem najbolj ogroženim skupinam ljudi, katerih potrebe po dodatni psihosocialni podpori so največje, nerad oddaja bivalne enote, saj obstaja izkušnja in verjetnost, da bodo brez dodatne psihosocialne podpore enoto hitro izgubili. Zato je JSS MOL izrazil željo in prepričanje, da bi lahko tem skupinam prebivalstva – če bi jim društvo Kralji ulice ponudilo intenzivno psihosocialno podporo (pri finančnem načrtovanju, odnosih s sostanovalci, reševanju konfliktov, sprotnem reševanju zdravstvene problematike, urejanju dokumentov itd.) – pogostejše in z večjo verjetnostjo dolgoročnega uspeha dodeljevali bivalne enote.

Po dosedanjih izkušnjah pa v društvu Kralji ulice obstajata predvsem dve skupini brezdomnih, za katere najbolj primanjkuje možnosti nastanitve: za tiste, ki so že končali naše kratkotrajne oz. prehodne programe in bi bili sposobni preiti v trajno obliko samostojne nastanitve, ter za tiste, katerih potrebe po podpori so zaradi mnogih prepletenih problemov (zdravstvenih in drugih) kar največje in jim zato nihče ne ponudi nastanitvene prilagoditve.

Osnovni namen projekta je razviti, vzpostaviti in preizkusiti nov model medinstitucionalnega sodelovanja med JSS MOL in nevladno organizacijo Kralji ulice, v katerem se bosta instituciji skupaj dogovarjali o dodeljevanju bivalnih enot stanovanjsko izključenim osebam, o neposrednem delu s stanovalci ter sodelovali na ravni prizadevanja za razvoj ustrežnejše politike na področju stanovanjske izključenosti. Društvo Kralji ulice bo zagotavljalo predvsem potrebno psihosocialno podporo osebam, katerim bodo bivalne enote dodeljene. Projekt bo razvijal nova znanja, izkušnje in prakse podpore stanovalcem, hkrati pa nov model sodelovanja, ki bo širil dejavnosti stanovanjskega sklada in s tem odpiral nove nastanitvene možnosti za brezdomne. Poglavitni cilj je, da naj bi bile te nastanitve trajne(jše) in tako pomenile trajn(ejš)o reševanje brezdomstva.

Monika Cerar

Swiss Contribution

POMOČ V ZADNJEM TRENUTKU!

Vsak pri sebi sva se v mislih vrnila v preteklost in tako lahko opazila, kako je ona ves čas delala nadure, jaz pa sem se ubadal s slikopleskarstvom, ki se mi je včasih zdelo hujše od suženjstva. Vse le zato, da bi si zagotovila golo streho nad glavo in hrano. V času, ki je minil, sva na svet spravila otroka, ta pa v sistemu, kakršen je, seveda veliko potrebuje. Veliko papirja, oprostite, »denarja« in veliko pravic. In to ravno v času, ko je nesrečno padel referendum o družinskem zakoniku.

Potem pa se pojavi Maja iz Kraljev ulice in povabi našo novo družinico v program za mlade družine, ki so ga ravno na novo zagnali. Sam sicer na društvu pomagam pri glasbeni delavnici in sodelujem na uredništvu časopisa. Skratka, Tanja in jaz sva od presenečenja ostala brez besed in ne morem reči drugega, kot da sva noro zadovoljna. Vendar se tukaj vse še ne konča. Kakšno veselje in tudi presenečenje je bilo, ko so Maja Kozar, Monika Cerar ter Bojan predsednik KU, po tem, ko sva že dobila neprofitno stanovanje (28 m²) kot bivalno enoto, resnično dali vse od sebe. Tako sva denimo z Bojanom v šestnajstih dneh opremila celotno stanovanje, onidve pa sta pomagali z urejanjem, od birokracije do oblek. Družina Čelikovič-Mausser, ki jo sestavljamo Alya, Tanja in Aleš bo(mo) večno hvaležna/i Kraljem ulice.

Aleš Čelikovič

IZJAVA ZA JAVNOST OB VLOMU V PROSTORE DRUŠTVA KRALJI ULICE

foto: Maja Vžintin

V noči iz četrтка 15. 3. 2012 na petek 16. 3. 2012 so neznanci vlomili v prostore Društva za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice na Pražakovi 6 v Ljubljani. Odnegli so naslednjo opremo društva: 2 prenosna računalnika, 4 fotoaparate,

2 kameri, 3 diktafone, video projektor in transportni voziček, hkrati pa so iz stene odstranili in odpeljali sef. V sefu so bili shranjeni del denarja društva od prodaje časopisa ter denar in dokumenti članov in uporabnikov društva, ki so jih v društvu hranili na »varnem«. Po pregledu društvenih evidenc smo ugotovili, da je bilo v času roba v sefu 2.900 EUR. O vladu in kraji smo obvestili policijo, ki primer raziskuje, v društvu pa navkljub izgubi nadaljujemo z delom na področju brezdomstva in socialne izključenosti. Tako še naprej kontinuirano izvajamo svoje programe: Dnevni distribucijski center s terenskim delom za brezdomne, cestni časopis Kralji ulice, Individualizirano in celovito nastanitveno podporo brezdomnim, Posredovalnico rabljenih predmetov

Stara roba nova raba in izobraževalne kulturne delavnice Univerza pod zvezdami. Za več informacij o naših dejavnostih obiščite našo spletno stran www.kraljiulice.org.

Da bi lahko svoje dejavnosti čim hitreje spet izvajali v celoti, pa je potrebno nadomestiti odtujeno opremo, povrniti denar in stroške izdelave novih dokumentov oškodovancem ter povečati varnost društvenih prostorov. Nekateri posamezniki in podjetja so se že odzvali in nam podarili en računalnik, en fotoaparat ali pa so nam nakazali simbolično donacijo na naš TRR: SI56 0510 0801 2105 010. Najlepša hvala!

Kontaktna oseba za več informacij je Bojan Kuljanac, telefon 030 323 305.

IZJAVE O ROPU - MIMOIDOČI

Anketo smo izvajali približno uro, marsikdo od vprašanih (na naše presenečenje) ni želel dati izjave, oziroma je omenil, da ga to sploh ne zanima. Ali celo, da nima mnenja. No, do nekaj mnenj nam je vseeno uspelo priti, odgovarjati pa so bile pripravljene mlajše ženske. Pri pridobivanju izjav nam je pomagal tudi prodajalec Stripi.

Vprašanje se je glasilo: **Ste že kaj slišali o vladu v prostore društva Kralji ulice in ropu in kakšno je vaše mnenje o tem?**

Ne, nisem nič slišala. Ampak ni lepo. Mimoidoča

Sem slišala za to, ja. Ja, normalno, da se mi ne zdi v redu. Saj tule tudi nam kradejo, čakaš, da ti dajo denar, pa ti vzamejo artikel. Ni prav, za nobenega, ki se ga oropa, ni prav. Pa še čedalje več je tega. Nobeden ni varen, nobeden. Mi tudi s strahom delamo. Zakaj s strahom? Ja, ker slišiš marsikaj. Pištolo ti uperijo čez okno. Ana, trafikantka

Definitivno sem proti ropom, potem so pa zraven še te zadeve, kako oropajo. Na primer pride in oropa ponoči, ni fer, ampak v redu. Da pa pridejo in oropajo ter zraven še koga ustrelijo, to je pa pravzaprav še bolj bedno kot rop sam. Amadeja

Za to sem slišala in se mi ne zdi prav, da kradejo ravno tistim, ta najnižjim, ki nimajo nič zase. Se mi ne zdi prav, sploh. Raje naj bi začeli pri tistih, višjih. Špela

Gospa je samoiniciativno prišla do mene, ko sem prodajal na običajnem mestu, in izjavila, da se ji Kralji smilijo in da je sramota, da se kaj takega sploh zgodi. Skušal sem ji dopovedati, da nesreča ni doletela mene osebno, vendar se ni dala prepričati. Darovala mi je evro kot nekakšno prvo pomoč.

Velika ljubiteljica živali je dejala, da je bil pri ropu sigurno udeležen nekdo, ki je moral dobro poznati situacijo na Kraljih ter se je nato na dejanje dobro pripravil.

IZJAVE O ROPU - UPORABNIKI DRUŠTVA KRALJI ULICE

Bolj beden tak človek ne more biti, če to naredi ljudem, ki so že tako ali tako na dnu. Seveda pa gre lahko tudi za objestnost. Drago Pantelić

Kako nizko mora človek pasti (oziroma kako globoko se mora »povzpeti«), da gre krasti revežem, s čimer mislim predvsem na denar, ki so ga tu hranili in s čimer so si želeli sčasoma kupiti kakšno stvarco. Lojze Smole

Skrajno nesramno do društva, ki nam pomaga. S tem se kaže nespoštovanje tako društva in ljudi, ki tu delajo, kot tudi vseh uporabnikov, ki prihajamo. Anastazija Om

Resda je recesija, pa zato še ni treba krasti samem sebi. Kam to vodi? Mislim, da je prav, da storilce doleti zaslužena kazen. Miloš Dimitrijević

Zgrožena sem nad dejstvom, da komu sploh pade na pamet, da bi oropal socialno najsižbejšo, ki že tako nimajo niti osnovnih sredstev za preživetje in jih oropa celo tega. Anistella

Na podlagi zgoraj opisanih dogodkov smo se na društvu odločili, da vzpostavimo varnostni sistem, ki nam ga je brezplačno namontiralo podjetje Varnost Maribor, za kar se jim zelo lepo zahvaljujemo. Od zdaj naprej se počutimo varnejše.

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, ZADNJI DEL

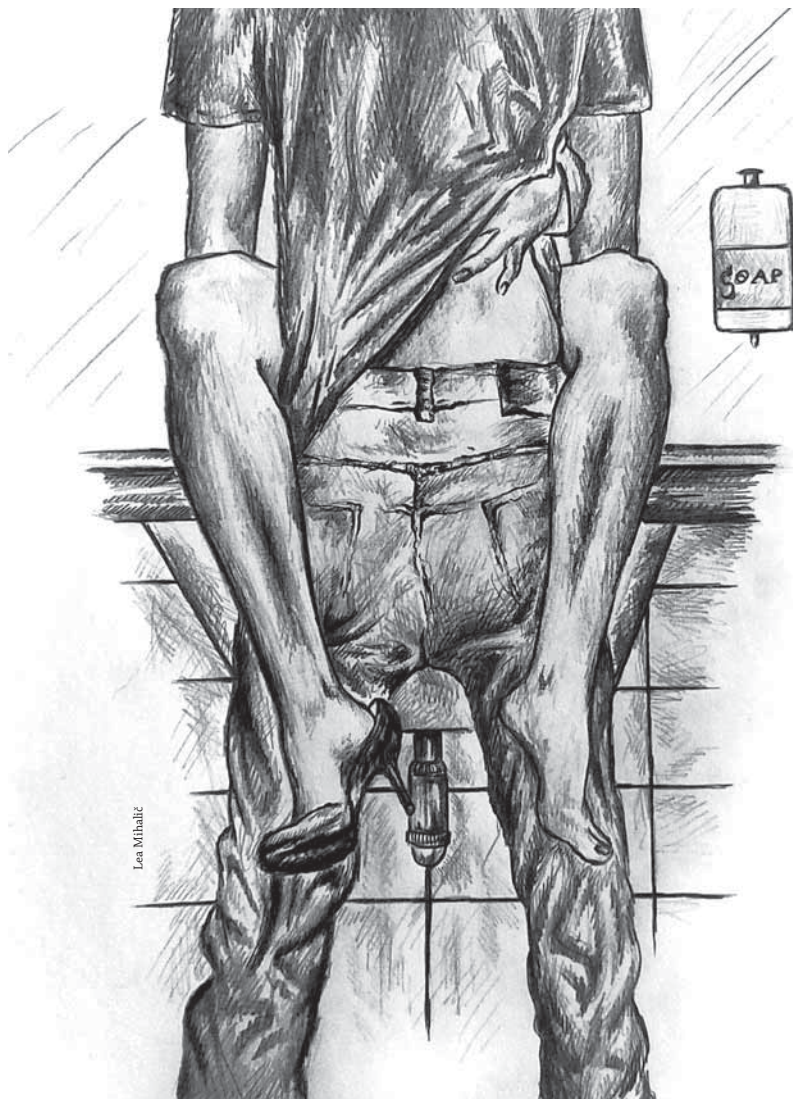
08
KRALJI
ULICE

Moje misli so imele samo en skupni imenovalc — Nuša. Bolelo me je dejstvo, da imam tako močna čustva do nje, saj nisem imel odgovora na vprašanje, kako naj ji pomagam, kako naj grem čez dejstvo, da je, kar je, in kaj to pomeni zame. Sramoval sem se občutkov gnusa, saj so obstajala občutja, ki so mi ob misli nanjo pogrela srce, veliko močnejša. Izogibal sem se stika z njo, kar pa je bilo nemogoče, saj me je neprestano klicala, mi pošiljala SMS-e, e-maile. Nekega dne, ko sem se vračal domov, sem jo zagledal na klopci pred blokom, z objokanimi očmi. Korak mi je zastal. V meni so se z močjo orkana prebudila čustva do te ženske, ampak kljub temu sta že čez nekaj trenutkov prevladala žalost in obup, saj sem vedel, da je ne morem spremeniti, saj ji njena nagnjenost do substanc, ki ji pomenijo izhod iz ponorelega sveta, pomeni več, kot kar bi mogoče čutila do mene. Vendar mi je že dejstvo, da sem jo zagledal s solzami v očeh na tisti zeleni klopci, dalo rahlo upanje, da jo mogoče lahko spremenim. Globoko v sebi sem vedel, da se to ne bo nikoli zgodilo. Brez besed sem sedel poleg,

najini roki sta se našli, stresel sem se, kot bi ravno zagrabil visokonapetostni daljnovod. Moja čustva so bila tako močna, da bi lahko premikal gore. Moje solze so močile njene svetle žametne lase. »Zakaj?« je skoraj neslišno izustila. »Zakaj? Ne vem. Ker te ne morem imeti, ker te ne morem spremeniti in ker me to ubija.« Dolgo nisem molil, vendar sem na tisti klopci molil z gorečnostjo nekoga, ki umira. Nisem se motil, nekaj je v resnici umiralo. Umiralo je moje upanje, da jo spremenim. Na nek način sva se takrat poslovila. Vem, da je slišati klišejsko, ampak takrat je umrl tudi del mene. Tistega dne se nisva dokončno poslovila, saj so bila čustva enostavno premočna. Vsake toliko sva se našla na kaki pijači. Svojemu načinu življenja se ni mogla odpovedati. Poskušala je sicer najti redno službo, vendar brez uspeha. Kolikokrat sem se zalotil ob misli, da nama je uspelo, da ji je uspelo. Na koncu koncev so bile to le neizpolnjene sanje.

Marko Nakrič

FV 118-15

Lea Mihalič

Mislim, da je bil to edini disko, v katerem si lahko v osemdesetih žural do onemoglosti in bil v ekstazi do naslednjega dne. Disko je bil v Rožni dolini (normalno, v študentskem naselju), v kleti bloka 4.

Ves dan smo postavali pred Medexom, seveda brez denarja za pivo v gostilni, vendar kdo bi vedel, od kod so se zvečer našli kovanci, ki so bili potrebni za tisto minimalistično vstopnico, da si prišel v ta disko. Ne sprašujte me, kaj se je tam dogajalo: punk, punk in še enkrat punk. Prostor je bil dokaj na nizkem (klet pač), da si z roko lahko segel do stropa. Pa vseeno – najboljši prostor na svetu. Če si moral na WC, je bil problem, ker je bila školjka vedno nabasana do vrha. Smrdelo je ko hudič, pa vseeno se je po teh WC-jih seksalo. Pankerji pač. Se je lahko kadilo v tem disku? Celó več kot to! Zakajeno je bilo tako zelo, da so trpele oči. Pa ni bilo zakajeno le od tobaka, da se razumemo. Toda to je bil svet, ki me je popeljal na velik vrtiljak norega življenja. Goltal sem ga z velikimi grizljaji, ga užival in požiral. Čeprav lahko odkrito rečem, da sem bil stranski element, sem se počutil kot temeljni kamen vsega tega. Torej, nihče ni bil stranski element in vsi smo bili temeljni kamni. Vsi smo sestavljali množico tega mozaika in ni nas bilo malo. Še danes mi je žal za ta disko, ker bi raje šel vanj kot na Metelkovo, nostalgija. Tam pa so se dogajali tudi koncerti in to dobri, če ne celo odlični. Bili so nori, kot smo bili nori obiskovalci. Bili so čudni, kot smo bili čudni obiskovalci. Skratka, vse je bilo usklajeno v nulo. In za konec, kdor ne pozna tega diska, ga lahko vidi v filmu Outsider, kjer je lepo prikazan, čeprav za potrebe filma malce prazen.

Taubi

TATU ZGODBA

foto: Žigadaga

TATU ZVEZDA

Zvezda nikoli ne ugasne, tako kot ne spomini.

foto: Žigadaga

MANJŠI TATU V OBLIKI SRCA

ustvarjen je bil v trenutku nepremišljenosti. Nastal je kot darilo za rojstni dan decembra 2007. Prvotno sta bili srca s črkama, ki sva si ju dala delati s fantom. On je imel v srcu vpisano črko V in jaz črko J. Ko sva šla narazen, mi je ta tatu »dosadil«. V življenju ne grem več za nikogar delat nekaj na svoje telo. Tako sem prijela iglo in sem srce pobarvala. Čez nekaj časa je tatu zbledel, ker sem ga naredila sama, zato sem ga šla pobarvat.

Viktorija Rozman

09
KRALJI
ULICE

TA PIJANSKA

GLASBA ODMEVA IN VINO SE TOČI,
DRUŽBA PIJANA JE POLNA RADOSTI,
OD SVETIH NEBES LE MALENKOST JIH LOČI,
VINA IN GLASBE IN ŽENSK JE ZADOSTI.

TOČI IN PIJE SE ŽAMETNO VINO,
POJEJO VSI, SAJ POSLUH NI POTREBEN.
ŽENSKE SE SLAČIJO, VRISKAJO FINO,
VSI SO V OMAMI, NIHČE NI PRISEBEN.

KRUTO JE DEJSTVO, DA NOČ ENKRAT MINE,
SONCE PRILEZE IN JUTRO NAZNANI,
MAČEK ORJAŠKI SE V GLAVO ZARINE,
ŽALOST, SLABOST SO OBCUTKI VSEM ZNANI.

ČE BI TO JUTRO SI STEHTAL RAD GLAVO,
NE BI BLO KIL, AMPAK MERIL BI TONE.
KURC, JE BLO VČERAJ VESELJE TA PRAVO,
VSI, KI NE MARATE PIT GA — STE MONE!

DUŠAN D. OŽBOLT

PADLI V OSAMOSVOJITVENI VOJNI SE MORAJO DANES TAKO DIVJE OBRACATI V GROBU,
DA BI TO ZNAL KAKŠEN EKOLOG UPORABITI ZA PRIDOBIVANJE »ZELENE« ELETRIKE.

JURIJ KUNAVER

RAZGLEDNICE IZ BANGKOKA, 2. DEL

Tjaša Žurga

010
KRALJI
ULICE

V takem mestu se ti lahko zgodi marsikaj. Ena izmed bolj neprijetnih stvari je, če se v mestu izgubiš in si ne zapomniš (ne zapišeš) imena hotela. V njem imaš vse dokumente, denar, letalsko karto in prtljago. Saj ne moreš verjeti, da je vse skupaj res. Izgubljen na drugem koncu sveta. In ravno to se mi je zgodilo prvi dan, ko ti je vse tuje in ne prepoznaš hotela, še celo če stojiš pred njim. Izgubljen, izgubljen, izgubljen ... Preklinjal sem svojo neumnost, se obsojal in objokoval. Kako sem lahko tak bedak? Ponavadi niti brez zemljevida ne grem nikamor. Pa sem si rekel, samo okoli ovinka stopim. Da se malo razgledam. Kaj lahko sploh naredim? Me bo kdo sploh iskal? Me bodo vpisali med pogrešane?

Po neskončnem tavanju, ko sem bil že skrajno obupan, se mi je pred očmi pojavil hotel. Kot sezamova vrata. Občutkov, ko sem se izčrpan zgrudil na kolena in bi najraje poljubljal tla pod seboj, se ne da popisati. Po tistem nič ni bilo več pretresljivo. Le zmignil sem z rameni, ko sem v Amsterdamu zamudil letalo. Že kupljen in rezerviran let za Ljubljano. Še dobro, da sem vzel nahrbtnik kot ročno prtljago. Sicer bi sedaj lahko ugibal, po katerem voznem redu in kam bo potoval nahrbtnik. Bo ostal v Amsterdamu? Ga bo pobralo naslednje Adriino letalo za Ljubljano? Leta za Ljubljano tisti dan ni bilo več. Bilo je sigurno le to, da na Brnik skupaj z nahrbtnikom ne bi prišla. No ja, imam pač srečo. Nahrbtnik je na varnem z menoj. Kaj pa jaz? Po 12-urnem letu in neprespani noči sem bil totalno zdelan. Če bi ujel pravo letalo, bi bil že čez urico na Brniku in še malo pa v postelji doma. Ob tej misli se mi je kar milo storilo. Tako pa ... Nejasna prihodnost se je odprla pred mano. Kaj sedaj? Središče Bangkoka je Central World Plaza. Stolpnica razkošnih trgovin evropskih in ameriških prestižnih znamk. Tudi cene so zasoljene. Okoli nje so visoke hotelske stolpnice, poslovni kompleksi, ambasade in palače. Vmes Rama I. Road, dvakrat šestpasovno cestišče za obe smeri, obupno natrpano z vozili. Ampak zadeva se hitro premika. Čez cesto ne prideš živ. Poizkusil sem in nad tovrstnim kaskaderstvom kmalu obupal. S srede ceste sem se komaj uspel vrniti nepoškodovan. Kake dve nadstropji nad cesto je speljana zračna železnica (sky train). Nekje še ena čez drugo. V nebo segajoč zračni labirint. Z njo prideš najhitreje, kamor želiš. Do železnice moraš peš po stopnicah. Le tam, kjer je postaja. Ta je seveda tudi v zraku. Karto kupiš na avtomatih. Torej: novi Bangkok – hoteli, poslovne stavbe, razkošne trgovine – se v ničemer ne razlikuje od zahodnoevropskega kiča. Pravi Bangkok je drugje. Khaosan, mogočna reka Chao Praya, zakotne zasmrajene ulice, iz pločvine in desk zbite hiše, to je resnični Bangkok. Živ skozi stoletja. Kdor tega videl ni, ni videl Bangkoka. Nekaj kilometrov ven iz centra, ob mogočni reki Chao Phraya, leži staro mestno jedro Khao San. Zatočišče nizkocenovnih turistov, v glavnem

mladih iz vseh koncev sveta. Sem se hodi z nahrbtniki in ne s kufri. Khao San je zakon. World backpackers' heaven (svetovna popotniška nebesa). Tu je stičišče napredne in svobodne misleče nove generacije iz vsega sveta. Tukaj narodnostne meje izpuhtijo kot jutranje meglice. Tukaj se staplja in rojeva duh enakosti in skupnosti. Tukaj smo vsi frendi. In zato je treba v svet. Znana formula je, da se domačega gnoja otreseš šele, ko preskočiš plot domačega dvorišča. Največ je Američanov, ki jih prepoznaš že na daleč po njihovem svobodnem videzu in obnašanju. Malo se potepajo po svetu. Kam jih bo od tu zaneslo in za kako dolgo, niti sami ne vedo. Čas je nepomemben faktor. Svoboda je neskončna. Na ameriško politiko se poserjejo. Tudi to je Amerika. Ob tem se vedno sprašujem: Koliko je vredno naše življenje, ko nas namesto ljubezni osrečuje pralni stroj in svobodo zamenjamo za TV aparat? Ceneni hoteli so en poleg drugega vzdolž celotne ulice. V Sawasdee Inn-u stane najem dvoposteljne sobe s klima napravo, kopalnico in TV-jem po 10 €. Tudi cenejše single sobe, samo s posteljo, so marsikje na voljo po 4 €. Čeprav so *single*, jih marsikdaj deliš s kakšnim ščurkom, ki prestrašeno bega po sobi. Spodnje etaže, pritličja hotelov, so odprta kot verande. Brez kakršnih koli vrat z mizami in stoli dajejo prijeten občutek domačnosti in svobode. Na nasprotni strani ulice pa so štanti, kjer domačini prodajajo vse, kar turist lahko kupi. Od takojšnje večerje, oblek, nakita ... do spominkov. Ulice so čiste, brez vozil, polne turistov kot reka, ki se vali do jutranjih ur.

Klošar

SINDROM SOCIALNE DRŽAVE?

Ker si ljudje vedno težje izborijo svoj košček kruha in se marsikdaj znajdejo v situaciji, ko ne vedo, kako naprej, se jih, vsaj po mojem mnenju, vse več zateka k raznim vedeževalskim agencijam. Da večina (jasno)vidcev in magov spretno manipulira z obupanimi posamezniki, je najbrž jasno tudi njim. Nemogoče se mi zdi, da kdor koli verjame, da je tolikšnim

posameznikom dana nadnaravna sposobnost napovedovanja prihodnosti preko telefona, brez kakršnih koli osebnih stikov, večinoma celo preko SMS-ov. Morda smo celo narod, ki ima rekordno število oseb, sposobnih vpogleda v prihodnost in odpravljanja urokov. Verjamem pa, da marsikomu odleže, ko dobi pozitivni »fitbek« na svojo težavo, ne glede na uresničitev

prerokbe in plačila slabih dveh evrov za minuto izkoristka energije vedeževalca(ke), medtem ko za ta znesek večina nas dela recimo pol ure. Seveda je velikokrat problem stanovanjska rešitev, saj ni kreditov, neprofitnih stanovanj, ker nihče ne preverja trenutnih uporabnikov le-teh, vsaj v Ljubljani in Kopru ne. Tako v mnogih živijo ljudje, ki se jim je finančno stanje izboljšalo, vendar jim zakonska določila omogočajo brezskrbno bivanje. Tudi boj proti krizi bo še silil ljudstvo, da se bodo še naprej posvetovali s tarot kartami in zažiganjem rojstnih datumov, izpisanih na listkih TV-magov. Seveda, država ne verjame jasnovidcem in bi raje ukinila praznike, zaradi katerih bojda ne moremo prosperirati, kot bi si v vladi želeli. Baje delamo premalo, čeprav smo leta 2007 kljub 13 dela prostim dnevom pridelali 6,9 % rast BDP-ja. Lani smo imeli samo osem dela prostih dni, pa smo vseeno uspeli doseči 6,4 % primanjkljaj BDP. Pustite torej ljudstvu praznike, saj ste v vladi menda sposobni uvesti bolj humane ukrepe, ki bi se kosali s »trenutno« krizo. Sicer se je minister za delo g. Andrej Vizjak spomnil oziroma napovedal paket varčevalnih ukrepov »altruistične« narave. Znižal ali ukinil bi otroški dodatek, večjim družinam se bi godilo enako, zmanjšal bi tudi nadomestila za porodniški dopust, kakor tudi za primer brezposelnosti. Sicer ni nič novega, da marsikdo ohranja

privilegije, ki si jih je »zaslužil« že pred bronasto dobo, medtem ko mnogi drugi, ki so pridni in odgovorni delavci, ne pridejo nikamor. Mnogi za svoje preživetje opravljamo več del, mnogi z družino živimo pri starših, nekaterim pa zaradi dobrih 120 evrov neplačanih obveznosti plenijo hiše. Kaj res v tej državi ni mogoče živeti z občutkom dostojanstva? Če je že treba kaj rubiti, bi otrokom lahko zaplenili televizijo ali igralno konzolo, saj bodo brez strehe nad glavo malčki bolj težko preživeli. Celo izbira junaka Slovenije 2011 kaže na ponavljanje nekega vzorca, ki v naši državi ne prinaša sprememb. Vsi kandidati so nekoga rešili iz vode, celo reševalec iz vode, ki je opravljal svoje delo, za katero je plačan, je bil nominiran za junaka leta 2011. Sicer vsem kandidatom iz srca čestitam, saj so dokazali svoje junaštvo, toda komisija nedvomno ponavlja vzorce, ki so v naši družbi zakoreninjeni in ne prinašajo sprememb. Veseli pa me dejstvo, da je prebivalec Slovenije, glede na njihov odziv pri akciji Očistimo Slovenijo, mar, kje živijo. Za konec še citat z bloga: »Nekateri verjamejo pravljicam, nekateri slovenskim politikom, nekateri pa vedeževalcem. Na koncu so vsi nategnjeni.«

Jean Nikolić

011
KRALJI
ULICE

ABSOLUTNO ZAVRAČAMO – DEMONSTRACIJA PROTI VARČEVALNIM UKREPOM, TIRANIMI DOLGA IN KRIZNI DIKTATURI ZA SKUPNO BLAGINJO

19. 4. smo ponovno demonstrirali proti varčevalnim ukrepom, ki jih vsiljuje vlada. Ti ukrepi so nepravilni, antisocialni in antidemokratski. Breme krize prenašajo na dijake, študente, brezposelne, prekerno generacijo, mlade družine, delavce in upokojece. Pomenijo nadaljevanje procesov razlašanja in polariziranja družbe na bogato manjšino in revno ter prekerno večino.

Varčevalni napadi na šolo, univerzo, sisteme socialnega in zdravstvenega varstva peljejo k njihovi privatizaciji. Varčevalnim ukrepom nasprotujemo zato, ker ne želimo živeti v družbi, kjer je dostop do znanja, zdravja in blaginje rezerviran le za bogatejše. Skupno dobro mora biti brezpogojna pravica vseh. Aktualen paket varčevalnih ukrepov je le uvertura v naslednjega, ki bo zahteval privatizacijo naravnega skupnega, kot je voda, in privatizacijo proizvedenega skupnega, kot sta izobraževanje in zdravstvo. Finančnih trgov se ne da pomiriti, zato jim je treba reči ne. Varčevalnim ukrepom nasprotujemo zato, ker smo ogorčeni zaradi napadov na že pridobljene pravice, medtem ko bi morali zagotoviti nove socialne pravice in garancije za globalno prekerno generacijo. Zahtevali bomo nov socialni pakt na evropski ravni in naslednje ukrepe:

- Odpis dolgov

Kriza se je začela zaradi poplave slabih terjatev, ker smo prezadolženi. Naša prezadolženost je rezultat tega, da lahko temeljne potrebe (stanovanje ali celo plačevanje mesečnih računov za stroške) zadovoljujemo samo z zadolževanjem. Dolg je skrajno nepravilna in neenaka oblika distribucije bogastva in oblika izključevanja iz skupnega.

- Zagotovljen univerzalen in brezpogojen dohodek

je predpogoj za ponoven zagon ekonomije in za vrnitev v civilno stanje. Proizvajamo skupno bogastvo, pri čemer smo podplačani ali celo neplačani in pogosto potisnjeni v zadolževanje. Le na ta način bomo dosegli deblokado zmožnosti proizvodnje družbenega bogastva in omogočili samouresničenje današnje generacije.

- Stanovanje je brezpogojna pravica
Nesprejemljivo je, da so zaradi špekulacij številni (ostali) brez doma. Nasilja, ki nastane zaradi izvršb na dom v dolžniških postopkih, ne moremo tolerirati. Vsak ima pravico do strehe nad glavo in do doma.

- Zaščita skupnega in demokratično upravljanje z njim – resnična demokracija zdaj.

T. i. zlato pravilo uravnoveženosti javnih financ nas ne bo obranilo pred špekulacijami finančnih trgov.

Potrebujemo drugačno zlato pravilo, ki bo postavilo prosto dostopno in vključujočo skupno blaginjo kot temelj družbenega in ekonomskega razvoja. Zahtevamo zaščito skupnega (naravnega skupnega, kot sta voda in energija, ter proizvedenega skupnega, kot so znanje, zdravje, digitalno skupno, komunikacije, informacije). Preprečimo privatizacijo skupnega in razlogi za zategovanje pasov bodo izginili. Demokratično upravljajmo s skupnim in odpravimo korupcijo predstavništva. Demonstracije 19. aprila so bile le del globalne pomladi, ki se nadaljuje z globalnimi akcijami 12. in 15. maja in z blokupacijo finančnega središča Frankfurta med 17. in 19. majem. Vzemimo svoje potrebe in želje zares! Ne pustimo se prepričati, da so naše temeljne pravice »luksuz«, zaradi katerega se moramo zadolževati, odrežati in pozabiti drug na drugega.

#15o

NEKAJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TE LJUBIL?, 7. DEL

Počasi sem se privajal na življenje brez alkohola. Po dolgem času sem na življenje gledal s treznimi očmi. Verjemite, da ni bilo lahko. Ko sem se sprehajal po obsežnem bolnišničnem parku, sem se spraševal, kako bi na vse skupaj gledal skozi alkoholno meglico. Misli na alkohol so bile tako močne, da sem se le ob pomisli na steklenico vina počutil ves omoččen. Vsak pacient je imel določeno zadolžitev. Sam sem bil najprej vodja rekreacije. To dejstvo mi je privabilo kar nekaj smehljajev, saj sem kar se tega tiče zelo len. Navsezadnje sem zadnjič telovadil v srednji šoli. Kot vodji rekreacije mi, hvala bogu, ni bilo treba biti vzor svojim sopacientom, ampak samo poročati o prisotnosti na jutranji telovadbi, saj bi bil drugače zelo dober primer nekoga, ki mu je vsaka misel na fizično udejstvovanje, milo rečeno, oddveč. Moje ambicije se pri tem niso ustavile, saj sem kmalu postal predsednik terapevtske skupnosti, ali kot sem si v šali rekel – med pijanci. Ta naloga je bila zahtevnejša, saj sem moral organizirati in skrbeti za red na oddelku, kar včasih ni bilo lahko. Več kot enkrat sem se moral komu zameriti. Mi je pa občutek moči veliko pomenil. Vsak dan je potekal v ustaljenem ritmu: bujenje ob sedmih, telovadba, zajtrk, sestanek terapevtske skupnosti. Ti sestanki so bili zame dokaj zanimivi, saj smo skozi pogovor skušali najti razloge in izgovore za pitje. Moram reči, da smo bili ob tem zelo uspešni.

Saj bi nam marsikdo nalil kozarec pijače, samo da bi bili za trenutek tiho. Na teh sestankih je bilo prvo pravilo iskrenost, kajti mnogi si niso zmogli priznati, da imajo problem. Zmeraj je bil nekdo hujši, je več pil. Najbolj se spominim možakarja, ki je moral na zdravljenje pod prisilo, saj bi sicer izgubil službo. Trdil je, da on ne pije niti ob praznikih niti ob rojstnih dnevih. Na vprašanje terapevta, zakaj ima potem tako uničena jetra, je bil njegov odgovor, da je prejšnji dan pojedel pokvarjeno salamo. V trenutkih samote me je žrlo vprašanje zakaj. Kaj mi je tega bilo treba? Hkrati pa me je prevzemal strah pred nezmožnostjo živeti brez alkohola. Mi bo uspelo? Mnogi so v to dvomili, v prvi vrsti jaz sam. Vendar so mi vse zgodbe o ljudeh dale upanje, da bo tudi meni uspelo. Vem le to, da se bom prekleto potrudil, da vam bom čez leto dni lahko zagotovil, da sem še vedno tizen.

Marko Nakrič

PROŠNJA

Preden mi za vekomaj zapreš oči,
Vsemogočni,
prosim daj mi le še toliko moči:
da ponudim Kralju ulice drobiž,
da pomagam starki
priti čez prometno cesto
in da obrišem solzo na obrazu
nesrečnega otroka.

Ivan Krata

SANJE V VINU

Angeli so na dnu mojega kozarčka.
Pojejo preproste in nalezljive
pesmi o ljubezni,
o deklici, ki je dregnila v osje gnezdo,
o deklici širokega nasmeha,
z naročjem polnim ptic in cvetja,
smejanja v tri dni in ptičjega ščebeta.

Ustvarjena je za smeh in ljubezen,
hrani me z besedam in dotiki.
Njena ura drobno tiktaka
kot mačlino srce,
polno zmagoslavja,
v srcu sladki premiki.

Odzovem se na klic, s krajom goljufijo,
pripravljam se na odstrel.
»Odrta sem!« zažoli v roznato noč,

»Vstopnica za nevihto
le en poljubček vroč,
na ptičjo gostijo sedmimi odtanki
te vabim,
spravim te na tor,
spoznal boš sol življenja,
vse tvoje kraljestvo do onemoglosti
izrabim.«

Ustrašil sem se, in zbežal,
ko sem kozarček vina zvrnil,
sem ostal.

Katarina Kalaba

Vse se mi vrti
Akineton pa mama pa Irena
pa Luka pa sosedje pa morala
pa oče pa prjatli
pa kdo je prot men
pa kdo me izkorišča,
pa kdo mi daje,
pa kdo bi kej rad,
a sm res budala,
al sm sam drugačn,
kaj je narobe z mano?
Zakaj bi se strinjal z vsem,
če sploh ne vem, za kaj se gre?
Vem, da en red mora bit.
Noč je, dan je,
jest moram,
srat moram,
oblečt se moram.

Kavica

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PRODAJA ALI NIČ

Beračim v »svojem« parku, ko mimo
pride starejša gospa in jo vprašam:
»Imate morda kaj drobiža?« Ona
odvrne: »Zakaj pa rabite?« Sem ji
pošteno odgovoril, da za pijačo,
za prigrizek in za kondome. Pa
me povpraša, če imam zanj
morda Kralje ulice. Priznal sem,
da prodajam le občasno, pa mi je
odvrnila: »Poglejte prodajalce, cel
dan so na nogah, delavni so. Če vi
nimate Kraljev zame, jaz tudi nimam.

denarja za vas.« Na to nisem imel dodati drugega kot:
»Hvala lepa in lep dan.«

Tone Pugelj

PAČ NI MOJ DAN!

Bil je eden tistih dni, ko nič ne gre tako, kot bi moralo. Že vstal sem z levo nogo in kot zanalasč je zajtrk končal na mojih hlačah namesto v želodcu. Seveda so bile to moje zadnje čiste hlače in ko sem skušal odstraniti madež, sem si zmočil še pulover. Na koncu sem obupal, pograbil nahrbtnik in se odpravil delat. Po poti me je »zalil« objesten voznik, ki je zapeljal v lužo. »Tako, dan je popoln,« sem si mislil. Vendar težav s tem še ni bilo konec. Po uri in pol prodaje sem zaslužil natanko nič evrov. Pa sem si rekel, da je bolje, da grem domov, saj danes očitno ni moj dan. Tako sem šel raje spat, kot da bi me doletela še kaká nesreča.

Perice

VRTNICE

Neko dekle gre mimo s šopkom rdečih vrtnic. Rečem ji, da ima lepe vrtnice, ona pa mi odvrne, da so original iz Amsterdama. Na to dodam, da se mi zdi čudno, da nimajo zelenih plodov, pa tudi vonj ni ta pravi. Oba planeva v smeh. Le zakaj?

Stripi

MANEKEN

Naj takoj priznam, da sem malce okrogle postave, kar pa še nič ne pomeni. No, vsaj meni se je tako zdelo. Očitno sem se bridko zmotil. Prodajal sem namreč Kralje, ko pride mimo možakar, obilnejši od mene. Strmo me pogleda in izdavi: »Najprej shujšaj, potem pa boš že kaj prodal!...« Očitno je stas celo pri nas pomemben dejavnik.

Igor

PONIŽANI IN RAZŽALJENI

Nekateri ljudje se delajo, da so gospodje. Ni jih treba niti vprašat,

kdo so. Mimo gredo, ne da bi me sploh pogledali, če pa bi pogledi ubijali, potem bi me že marsikateri pokosil. Tu in tam se najde kak, ki me premeri, kot bi bil zadnja smet. Sprašujem se, zakaj in ni mi lepo pri srcu. Navsezadnje sem človek kot vsi, ne pijem, niti ne zlorabljam drog, moj celotni greh je tu in tam kaka cigareta. Prespim, kjer pač najdem kak udoben kotiček, vendar me tudi od tam podijo, od hišnikov do varnostnikov, vsi po vrsti. Tako se mi je pred poslovnimi prostori Mercatorja na Dunajski, na ploščadi, ki je namenjena vsem mimoidočim, varnostnik zgrabil za vrat, pri čemer je moja kartica prodajalca zletela po tleh in kot da še ne bi bilo zadosti, da me je razžalil, jo je dotični pohodil in poteptal.

Ciril

KRALJI NAMESTO BOMBONOV

Na mojem prodajnem mestu me vsake toliko časa kdo prijetno preseneti. Tisti dan je presenečenje prišlo v obliki štiri in pol letne deklice. Ko sta z mamó šli mimo mene, se je ustavila in pokazala na Kralje rekoč: »Mami, to hočem imeti.« Mama je seveda vedela, kaj držim v rokah, in jo je skušala pregovoriti. Ko je punčka še kar vztrajala, je ven potegnila glavni adut. Če kupi Kralje, ne bo dobila bombonov. Punčka se je namrščila, ampak kljub temu vztrajala. Pač ne bo bombonov.

Marko Nakrič

LEPA »TA ZADNJA«

Ko sem prodajal na svojem stalnem mestu, je mimo prišla neka nepoznana gospodična. Prodajam namreč na taki lokaciji, da je večina strank stalnih. Ljudje tam so me nekako vzeli za svojega in velikokrat se zgodi, da pade kaka debata. No, tokrat me je ogovorila mlajša gospodična, ki je imela polne roke vrečk. Očitno je bilo za njo spomladansko nakupovanje. Želela je vedeti, kako ji pristaja obleka, ki jo je imela na sebi. Seveda sem bil takoj pripravljen podati strokovno mnenje. Rekel sem ji, naj se zasuče in kar zletelo mi je z jezika. Namesto da bi rekel »lepa

oblekca«, sem rekel »lepa ta zadnja«. Takoj sem se ugriznil v jezik, a bilo je že prepozno. Kar sem rekel, sem rekel. Čakal sem njen odziv in upal, da ne bo preveč jezna. Na moje presenečenje se je samo zasmejala in rekla: »No, to je pa lepo slišati. Ko bi mi le moj fant kdaj rekel kaj takega.« V roke mi je potisnila dvajsetaka, češ da je treba strokovno mnenje pošteno plačati. Zahvalil sem se ji, ona pa mi je pomešiknila in odšla v trgovino. Od takrat mi vsakič, ko me vidi, prinese evro ali dva.

Perice

PRODAJALSKA IZ PRP-JA

Tokrat naj bo zgodbica malo drugačna, čeprav seveda resnična. Tudi sama prodajam časopis Kralji ulice in imam na zalogi veliko zgodbic in anekdot. Pomislila pa sem, zakaj ne bi v to vključila zgodbico iz prodaje v naši prodajalni – posredovalnici rabljenih predmetov, ki je tudi del društva Kraljev ulice? Tudi tam sem vključena v prodajo. Nekega dne stopi skozi vrata naše trgovinice na Poljanski 14, luštna dama in me povpraša: »Kje pa je, nekje v bližini, tista klošarska trgovina?« Ne vem natančno, kaj je s tem mislila, vem pa, da sem ji odgovorila, da je na pravem naslovu in tudi na pravem vходу. Damo je, verjetno nehote, zaneslo dva koraka naprej in potem dva nazaj, nato pa je le zbrala pogum in vstopila, si ogledala našo ponudbo in celo izbrala nekaj stvari. Ne boste verjeli, zgodilo se je celo več kot to, saj je postala naša redna in zvesta stranka.

Irena Mrhar

Ko sem prodajal Kralje je mimo prišla ženskica in me povprašala, če sem morda žejen. Odvrnil sem ji, da sem v bistvu tako lačen, da ne vem, kje bom spal, na kar je dodala, da je pod zemljo več kot dovolj prostora.

Polde

DELAVNICA IZDELOVANJA DEŽNIH PLAŠČEV

Dan zunaj našega centra se je kopal v soncu in pomladi in vabil na potep in komu bi na konec pameti padlo, da bi sploh pomislil na dež, pa vendar ...

V petek, 30. marca 2012, smo v prostorih Dnevnega centra Kraljev ulice izvedli delavnico izdelovanja dežnih plaščev iz nakupovalnih vrečk. Ideja se je porodila trem študentkam, Tadeji Ozmec, Aniti Škrlec in Sari Ferčič, iz mariborske Pedagoške fakultete. V povezavi s predmetom kiparstva in pod vodstvom mentorja Dušana Zidarja smo si zamislile projekt, kako koristno ponovno uporabiti nakupovalne vrečke in iz njih narediti uporaben predmet. Vsi se zavedamo problema onesnaževanja okolja in bombardiranja z različnimi reklamnimi napisi ter z veliko količino vrečk, ki jih ljudje

po enkratni uporabi zavržejo. Zato smo se odločile, da izpeljemo projekt. Za delavnico smo pripravile velike formate spojenih vrečk, kar smo dobile tako, da smo jih polikale, in dva različna kroja, med katerima so lahko izbirali udeleženci delavnice. Kroje smo preprosto izrezali iz spojenih vrečk, prilagodili velikost in jih zlepili z vodoodpornim lepilnim trakom. Nato smo izdelali še pas in dežni plašč je bil končan. Delavnica je bila zelo uspešna. Z udeleženci smo vzpostavile dober odnos; Jani nam je prijazno poklonil darila, od Andreja pa smo prejele neprecenljiv nasmeh, ko je oblekel svoj plašč.

Sara Ferčič

Fantje in punce, ki so ki so se pridružili delavnicam, pa so svoje vtise strnili takole:

Iz Maribora so prišle k nam na Kralje ulice tri simpatične punce z zanimivo idejo izdelovanja dežnih plaščev iz navadnih nosilnih vrečk. Ideja se mi je zdela tako zanimiva, da sem se jim pridružil še sam, za povrh pa se vrečk ne meče stran, ampak se jih da koristno uporabiti. Priporočal bi, da to poskusite tudi vi.

Jani Sedej

Študentke iz Maribora so nam pokazale, kako se izdeluje dežni plašč. Ker sem ga izdelal tudi sam, bom odslej pripravljen na deževne dni.

Andrej Pugelj

ŠPORTNI KRALJI NA DERBIJU V HOKEJU OLIMPIJA – JESENICE V HALI TIVOLI

foto: arhiv Dora Majtan

Brad Cole, Mathew Maples, Ramona Baruca Scott, Carolyn, Tilen, Ben, Dorijano in Petra, vsi našeti fantje in dekleta so nam omogočili brezplačen ogled hokejskega derbija. Vseh 21 brezdomcev se jim zahvaljuje za več kot velikodušno gesto in jim obljublja, da bodo povabljeni na prav tako brezplačen ogled naše naslednje tekme. Ne boste verjeli, toda vsi prisotni smo navijali za Olimpijo, razen dveh, ki nista srečna, če ne delata zgage. Za enega od njih – Lasničja – bi še razumel, saj je doma

iz Jesenic, ampak da nekdo iz Medvod navija za Jesenice, je pa greh. Lasnič je že na tekmo prišel nekoliko otečen, očitno ga je izdal zob, Medvodčan pa je bil korajžen še zanj. Cole nas je imel malce na sumu, da smo mu navijači Olimpije že pred tekmo nudili gratis masažo. Vendar brezdomci nismo nasilneži ali grobijani in verjamemo v to, da mora vsakdo navijati za svoj klub in se medsebojno spoštovati, po tekmi pa skupaj zapeti in se veseliti ali žalostiti, kakor pač nanese. Temu se reče korekten navijač. Seveda sem, pisec tega članka, naslednji dan ostal brez glasu, preostanek vikenda pa zvenel kot sodnik brez piščalke. Pomagalo pa je, ker je zmagala Olimpija, glas se mi je povrnil in ko pišem tole, čakam konec današnje tekme, ki bo pokazala, kdo je državni prvak. Fino je, da po 4-ih letih končno slavimo nad Jesenicami.

Selektor Darko Majtan

Ena od najzanimivejših tekem v mojem življenju. Tekma za sladokusce z veliko zanimivih podaj in golov. Zelo dobra igra Olimpijinih igralcev, ki vedo, kaj je dobra igra in znajo imeti pak v svoji posesti. Seveda tudi Jeseničani niso igrali slabo, rezultat 8:0 pa je pokazal prevlado Olimpije.

Uroš

Izida tekme oziroma razmerja moči na ledu ne bomo komentirali, je bilo pa vzdušje v dvorani zadovoljivo živahno. Predvsem bi se zahvalil donatorjem vstopnic, ki so me po tekmi povabili še na pijačo v bližnji (športni) lokal, kjer smo malce poklepetali in se preizkusili na enem ročnem nogometu. Izkazali so se kot res prijetna družina.

Danilo

PREDAJA MATERIALNIH SREDSTEV ZAVETIŠČU ZA BREZDOMCE V MARIBORU IN PREDAJA BREZROKAVNIKOV DRUŠTVU KRALJI ULICE

Študentje Študentske organizacije Univerze v Mariboru smo v ponedeljek 19. marca 2012 izvedli predajo vseh pridobljenih materialnih sredstev Zavetišču za brezdomce v Mariboru, ki smo jih zbirali v naši večtedenski akciji v večjih nakupovalnih središčih v Mariboru. Ljudje so prispevali zelo veliko materialnih sredstev, zbrali smo precej hrane z daljšim rokom trajanja, pripomočkov za osebno higieno, oblačil, odevi, pa tudi nekaj tehničnih zadev. Vse kaže na to, da so ljudje pripravljeni pomagati socialno ogroženim ljudem in jim ni vseeno za stisko soljudi. Vsi brezdomci, ki trenutno bivajo v Zavetišču za brezdomce v Mariboru, so bili zbranih sredstev izjemno veseli, hkrati pa smo veseli tudi

študentje, da nam je uspelo izpeljati tovrsten humanitaran projekt in smo v ljudeh vzbudili dobrodelnost, brezdomcem pa skupaj z vsemi donatorji omogočili lažje življenje za vsaj nekaj mesecev. V okviru akcije smo študentje Študentske organizacije Univerze v Mariboru podarili društvu Kralji ulice še Šoumove brezrokavnike, ki so namenjeni prodajalcem časopisa Kralji ulice v Ljubljani in Mariboru. S tem povezovanjem želimo tudi mi dvigati ozaveščenost o brezdomstvu v Sloveniji.

Andreja Domajnko,
Oddelek za socialna in zdravstvena vprašanja ŠOUM

BREZDOMCI IN ODVISNIKI OD DROG (NEVARNI ODPADKOM)

Prijetno sončno zgodnje ponedeljkovo dopoldne je dne 26. marca. Nekako drugačno je od prejšnjih, prav tako lepih dni. Na Metelkovi v Ljubljani so se kot v pozdrav sobotnemu dogodku, ki nikakor ne sme biti pozabljen, razkošno razcvetele češnje in jabolka. Zavijem na mesto »zločina« nasproti zdravstvenega doma na Metelkovi. Tam se zbirajo odvisniki od drog, narkomani, drogeraši ali kakor koli jim kdo reče. Še preden me opazijo, me preseneti nenavadno razpoloženje med njimi. Mirni so, sproščeni in celo zadovoljni. Kako nenavadno. Malo drugače, kot smo jih vajeni druge dni. Se jim je kaj posebnega zgodilo? V soboto 24. marca je potekala akcija Očistimo Slovenijo. 230.000 prostovoljcev je čistilo praktično vsak košček Slovenije. Komunalci, pravijo, so imeli na terenu vse, kar se je dalo spraviti v vozno stanje. V press centru smo izvedeli, da je smeti v naravi zaradi teh čistilnih akcij dosti manj, ljudje so torej bolj osveščeni. Problem zase so divja smetišča v mestih, o čemer pravzaprav tudi govori ta članek. Pa vprašam tudi par mojstrov svojega poklica, uličnih pometalcev, kaj si mislijo o tej akciji čiščenja Slovenije. To sta Goran in Janez. Oba navdušeno pozdravljata takšne podvige. Se pa tudi strinjata, da bi se to morali dogajati vsaj dvakrat letno. Enkrat ni dovolj. Po drugi strani pa pravita, da bi ljudje morali bolj paziti, kaj počnejo, spremeniti svoj odnos do smeti. Tudi na ulici in pokaže na ulico, pestro »okrašeno« z ostanki človeške civilizacije – smetmi. Akciji Očistimo Slovenijo so se torej pridružili tudi brezdomci Kraljev ulice in odvisniki od drog, ki jih je zbrala Stigma. Ko smo se združili, je bila to kar lepa četica, dobili pa smo se nasproti zdravstvenega doma na Metelkovi. Sprva nisem pričakoval veliko od njih. Še posebno, ko sem videl gromozanske kupe pločevink, steklenic, embalaže in ostale navlake. Za povrh pa nas je preko noči nekdo res obilno obdaril z velikanskima kupoma razbitega pohištva in starih računalnikov. Teh je bilo najmanj petdeset. Najprej sem pomislil: naj dajo ljudi ven in pokličejo bager. Videti je bilo brezupno!

Stigma je imela tudi posebno skupino šestih odvisnikov – prostovoljcev za pobiranje igel. Te so še poseben problem in so jih res pobrali ogromno (pravijo, da šest tisoč). Ko je že kazalo, da bo po nekaj urah delovna vnema splahnela, se je ta šele začela zares razvnmati. Dobra volja in prizadevnost pa tudi. Izgledalo je, da imaš pred sabo uigrano skupino dobro plačanih delavcev, ki bodo dobili še dodatno nagrado, če delo končajo pred rokom. Pa ni bilo tako. Edina nagrada za to trdo in prizadevno delo jim je bila v tem, da so želeli izkoristiti ponujeno jim priložnost, da (ne samo za sabo) pospravijo in da se lahko počutijo malo bolj človeško.

Začetna skupina se je sčasoma okrepila, saj so prihajali tudi drugi, ki zahajajo na to lokacijo. Roko na srce, aktivno se je akcije res udeležil le manjši del brezdomcev in odvisnikov, a tisti, ki so bili, so s svojo številčnostjo in vnemo neovrgljivo dokazali, da so vredni vse kaj drugega kot samo graj. Želijo si več takih priložnosti, pravijo. Tudi to, da bi začeto in skoraj dokončano delo na Metelkovi naredili do konca ter poskrbeli, da bi tako tudi ostalo. **Robiju** se je zdelo fino, da so se takole zbrali, zavihali rokave in pospravili tisto, kar so pravzaprav sami nasmetili. Zaradi tega se je počutil krasno. Rad bi poskrbel, da bi tako tudi ostalo in želi, da bi se tam postavili kontejnerji, da bi imeli kam metati smeti (pločevinke, embalažo, steklo), saj daleč naokoli ni niti uličnih smetnjakov. Misli tudi, da bi potrebovali koga, ki bi jih občasno pogledal in jim svetoval, kako naj ravnajo, da bo red.

foto: Lojze Smole

Dare, ki je bil še bolj zgovoren, pravi, da mu ta čistilna akcija veliko pomeni in da bi se morali večkrat dobiti v podobnih akcijah. Na sami Metelkovi in drugje. Lepo mu je videti nekaj čistega namesto vse tiste svinjarije, saj jih imajo ljudje že tako slabo zapisane. Meni, da so nekateri res takšni, da jim ni nič mar, medtem ko so drugi različnega mnenja. **Matej** pa, res pravi živec, urno izraža, kot bi se bal, da mu bo kaj ušlo, svoje zadovoljstvo nad tem, kako je ponosen na to, da so si končno lahko pospravili v tako posrečenih besedah, da bi ga moral pravzaprav citirati. Kot bi dobil, ne vem kakšno pomembno nagrado. A to je nagrada, ki so si jo naredili sami. Navdušenje je bilo takšno, kot da bi se vsi skupaj tisti trenutke vrgli na delo, če bi jim iz žepa lahko potegnili kontejner in kak kos orodja zraven.

Z nepopisnim veseljem so osrečili tudi mene. Vendar v nadaljevanju zgodba ne bi bila več tako pozitivna, ker moje spremljanje strokovne delavke iz Stigme na MOL, točneje na urad za pobude meščanov, zaradi »strokovnega« interesa Stigme žal ni prineslo praktičnega učinka. Od tu naprej bi moral biti preveč kritičen. Morda kdaj drugič in kje drugje. A kjer je volja, tam je pot, pravi nek rek. Tudi tu se bo našla pot, ki je lahko v ponos ne samo odvisnikom, brezdomcem in mestu Ljubljani, ampak vsem nam (vam).

Da, tudi brezdomcem bi se godila huda krivica, če bi kdo mislil, da so se obnesli kaj slabše. Eni in drugi so se vsi do zadnjega obnesli enako: fenomenalno. Nazadnje, že precej čez uro, določeno za končanje čistilne akcije, bi jih morali skoraj spoditi, da so prenehali z delom. Tako so bili zavzeti in odločeni narediti čim več. Vsekakor upam, da se bo lahko v naslednji številki poročalo kaj lepega o nadaljevanju te tako zgovorne zgodbe. Z malo sreče morda tudi o udeležbi naših fotografij na natečaju same akcije Očistimo Slovenijo.

Za konec bi dodal samo še tole: Malo več demonstracij dobre volje in malo manj političnih, prosim. Prve rabimo vse bolj, da nam vračajo upanje v življenje. Eno takih demonstracij je tokrat plesalo skoraj četrtilijona ljudi v Sloveniji. In bilo je dobro. Naravnost enkratno.

Lojze Smole

KOLESARJENJE ZA VSAKOGAR

016
KRALJI
ULICE

Ker smo že zakorakali v mesec maj in s tem globoko v kolesarsko sezono, sem se odločil pisati o nasvetih za zdravo in učinkovitejše kolesarjenje, saj je le-to ena od dejavnosti, ki ima pozitiven učinek na naše telo. Redna fizična dejavnost jasno preprečuje in zdravi kronične bolezni. Kolesarjenje dobro vpliva tudi na naše mentalne sposobnosti, vsekakor torej izboljšuje naše psihofizično stanje, nam pomaga ohranjati želeno telesno težo in dviga kvaliteto življenja. Dokazano ohranja zmogljivost srca, ožilja in dihal. Ker pa kolesarjenje obremenjuje predvsem spodnji del telesa, ga ni odveč združiti tudi z drugimi dejavnostmi. Če še niste lastnik kolesa, v kar močno dvomim, je izbira le-tega pomemben dejavnik. Za ohranjanje minimalne telesne kondicije sicer zadostuje že vožnja po opravkih, če pa ste pripravljeni za svoje telo storiti kaj več, je obračanje pedal ena izmed mnogih možnosti zdravega življenja. Predvsem je potrebno razmisliti, koliko boste kolesarili in po kakšnem terenu, oziroma v kakšnem okolju, kajti pravilno izbran tip kolesa vam bo omogočil boljši izkoristek energije in s tem tudi maksimalno porabo le-te. Razlike so največje v velikosti in geometriji okvirov. Omenil bi le treking kolo, ki je menda najbolj primerno za kolesarje začetnike, saj bolj ali manj premaguje različne terene in je primerno za vsakogar. Sicer pa so za mestno vožnjo primerna tudi kolesa z bolj edinstvenimi okvirji. Seveda lahko vrtite pedala tudi v udobju svojega doma, vendar je sobno kolo namenjeno predvsem kot nadomestek za slabe vremenske razmere ter za ciljne skupine ljudi (nosečnice, starejši ljudje itd.) in vsekakor v rehabilitacijske namene. Najbrž vas velika večina raje kolesari zunaj, na svežem zraku in v dobri družbi. Torej kolo smo si že izbrali, poljubna je tudi izbira kolesarske majice in hlačk, bolje je sicer uporabljati bolj oprijeta oblačila, ki naj »dihajo« in vas ščitijo pred vremenskimi vplivi. Nikoli ni odveč poskrbeti za varnost, zato si lahko izberete tudi ustrezno čelado, ki pa ni zakonsko predpisana in je vaša osebna odločitev. Zelo prav vam bodo prišla kolesarska očala, tudi kakšna sončna bodo dovolj. Tako boste zaščiteni pred različnimi vremenskimi pojavi in tudi mrčes vam ne bo

letel v oči. Nujen pripomoček pa je zagotovo bidon za pijačo, saj boste morali nadoknaditi ves znoj, ki ga obračanje pedal vsekakor prinaša s seboj. Pijte brezalkoholne pijače po lastni izbiri. Za začetek si lahko zadate cilj, da vozite na čas. Na primer 45 minut bo dovolj za začetnike. Kasneje, ko pridobite potrebno kondicijo, pa lahko prevozite vam ustrezno število kilometrov. Preden se odpravite na vožnjo, preglejte kolo. Sedež si nastavite tako, da je na najnižji točki pedala vaša noga popolnoma iztegnjena, preverite tlak v gumah, kajti če le-te niso dovolj polne, vam bo to oteževalo kolesarjenje samo in tudi predrtju zračnice se boste izognili, saj premalo »napumpana« guma počí prej.

Preverite tudi zavore, najbrž mi ni potrebno razlagati, da so bistvenega pomena za vašo in varnost drugih. Če vozite ponoči, nujno potrebujete tudi luči, ki pa vam bodo prišle prav tudi v slabem vremenu.

Kolesarite po manj prometnih cestah in se s tem izognite stresu, ki ga prinaša vožnja po nevarnejših cestah. Vsekakor je bolje voziti se v dvoje, je prijetneje in v primeru nezgode vam lahko drugi pomaga. Kolesarite lahko tudi po mestu. Tako boste prihranili veliko časa in denarja, saj vam ne bo potrebno izgubljal živcev z iskanjem in plačevanjem parkirnega mesta, izognili se boste prometni gneči ter naredili nekaj dobrega zase in mati naravo. Nič kolikokrat sem opazil, da v popoldanski gneči pridem domov prej s kolesom kot z avtom. Upoštevajte prometne predpise, kajti prometniki so pozorni na kolesarje, ki jih kršijo in tudi nesreči se boste izognili. Na tem mestu bi rad opozoril voznike motornih vozil in pešce, naj bodo bolj pozorni na kolesarje, saj se le-ti vozijo tudi v slabem vremenu. Zatorej pazite, ko se sprehajate po kolesarski stezi ali spreminjate smer vašega vozila. Po mojih izkušnjah bi rekel, da če sam ne bi bil pozoren na dogajanje okoli mene, bi se mi že zdavnaj zgodila nepotrebna nesreča, zato morate biti tudi kolesarji skoncentrirani na okolico. Kolesarjenje v naravi pa vam bo prineslo obilico sprostitev in svežega zraka, vendar morate biti ravno tako pozorni na morebitne nevarnosti, ki prežijo na vas. Če nameravate kolesariti bolj intenzivno, se na pot odpravite vsaj uro po obilnejšem obroku. Če se med kolesarjenjem preveč utrudite, si vzemite krajši odmor, če pa želite med vožnjo spremljati vaš srčni utrip, si kupite merilec srčnega utripa. Kolesarjenje vam bo prineslo veliko užitkov in popestrilo preživljanje vašega prostega časa. Udeležite se lahko rekreativnih kolesarskih prireditev, ki jih skozi večji del leta prirejajo po vsej Sloveniji. Najlažje vam jih bo poiskati na spletu, lahko pa tudi kontaktirate lokalno kolesarsko društvo in se družite na raznih izletih. Osnovne informacije torej imamo, za konec naj vam zaželim prijetno pomlad in varno vožnjo, kjer koli že ste. Kolesarski pozdrav iz Ljubljane vam želi

Jean Nikolić

NAŠA DEMOKRACIJA JE, DA SE ODLOČITE ALI BOSTE DALI SAMI, ALI PA VAM VZAMEJO.

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

AB ALIO EXSPECTES, ALTERI QUOD FECERIS (OD DRUGEGA PRIČAKUJ TO, KAR TI DRUGEMU DELAŠ)

monika.buhancic@kraljiulice.org

Pred približno dvema letoma sem prvič slišala za gospoda Jurinčiča. Približno v enakem času sem ga nato osebno spoznala na Okrogli mizi na CSD Koper. Tema Okrogle mize je bila revščina in socialna izključenost in seveda smo govorili tudi o brezdomnih. Medtem ko smo vsi bolj kot ne premlevali, kaj narediti, kaj potrebujemo v občini in podobno, je bil ravno g. Jurinčič edini, ki je imel direkten predlog, ki se ga je po sestanku aktivno tudi lotil. Kot ravnatelj Dijaškega doma Koper na Cankarjevi se je zavzel za brezdomne in jim omogočil nastanitev v t. i. stavbi tri. Šel je celo tako daleč, da brezdomnim omogoča priložnostno delo v notranjosti in okolici doma. Brezdomni si na ta način prislužijo nekaj denarja. Projekt je lepo zaživel in ravnatelj načrtuje razširitve in poglobitev programa. A naj vam več o sebi in svojem delu pove kar sam ravnatelj v intervjuju, ki sledi.

Ste ravnatelj DDK. Nam lahko opišete svoj povprečni delovni dan?

Ob 7:10 se z avtobusom odpravim iz Ankarana in ob 7:30 pričnem z delom v domu. Najprej preberem ali povprašam, kako je minila noč, nato si pogledam prostore po nadstropjih, se pogovorim s čistilkami in vzdrževalcem. Pogledam v jedilnico, v kuhinjo in v tretjo stavbo, kjer prebivajo »naši« brezdomci. Gre za nujen obhod prostorov, seznanitev s trenutnim stanjem, pozdrav zaposlenim in načrtovanje tekočega in vzdrževalnega dela za posamezni dan. Nato pogledam elektronsko pošto, odgovorim na vprašanja ali pa pripravim dopise, poročila, dokumentacijo za številne institucije, ki iz dneva v dan to od mene pričakujejo. Sledi pedagoški obhod po dijaških sobah in individualni razgovori s posameznimi dijaki. Takoj za tem se srečam z vzgojiteljem, s katerim steče strokovni dialog s področja načrtovanja in izvajanja strokovnega dela v domu. Po opoldanski malici se lotim načrtovanja posameznih akcij, programov, organizacijskih ukrepov za naprej. Med tem opravi številne telefonske razgovore ali osebne razgovore s posamezniki. Med njimi so tudi Srečko, Jure, Stanko in Bojan. Ob 15:30 zaključim uradni del svojega dela. V resnici pa se moje delo še nadaljuje. Včasih ostanem v pisarni in se lotim preverjanja ekonomskih kazalnikov (produktivnost, gospodarnost, rentabilnost in likvidnost) in iskanje

možnosti, kako povečati obseg prodaje blaga in storitev in kako z organizacijskimi ukrepi racionalizirati poslovni in strokovni proces dela v domu.

Kdaj in kako se Vam je porodila ideja, da bi v Vašem domu nudili pomoč in nastanitve tudi za brezdomne in socialno ogrožene osebe MOK?
Ker prihajam iz številne družine (9 otrok in oba starša) in ker prihajamo iz revnega istrskega podeželja (Boršt), se je v meni že zelo zgodaj zbudil »socialni čut«. Že v osnovni, poklicni šoli, nato na Pedagoški akademiji in univerzi sem se opredelil za pravično razdelitev ustvarjenega bogastva in do visoke stopnje solidarnosti oz. socialne pomoči. Ob nastopu ravnateljstva v domu sem se srečal s Srečkom, ki je prišel v dom kot brezdomec in smo ga želeli vključiti v domsko življenje. Pokazalo se je, da je sprejem in vključitev Srečka v delovni proces zavoda pozitivna usmeritev, saj sem zaznal željo in potrebo po socializaciji in občutku enakosti. In prav ta izkušnja me je spodbudila, da smo v zavod sprejeli še Jureta, Stanka in Bojana.

Opišite nam, kakšno vrsto pomoči nudite brezdomnim?

Potem ko se osebno seznanimo (razgovor) in podpisemo skupen dogovor, jim ponudimo ležišče v sobi, hrano preko Rdečega križa (kosilo) in delo v domu. Pri tem je zelo pomemben podpisani dogovor, iz katerega je razvidno, kaj vse jim ponujamo in kaj vse morajo za to narediti. V razgovorih strmimo za tem, da eni in drugi dogovor spoštujemo.

Nam lahko zaupate svoje želje in načrte za prihodnost na področju socialne v DDK?

Dokler bomo imeli prostor in dokler se bomo eni in drugi držali dogovorjenega, bodo pri nas posamezniki, ki so socialno ogroženi, dobrodošli.

Če bi imeli neomejena sredstva za vlaganje v Vaš dom, kaj bi s sredstvi storili?

V tretji stavbi bi uredili nadstropje za brezdomce in angažirali prostovoljce, da bi s socialnim programom omogočili brezdomcem varno, prijetno in delovno življenje. *Ljudem, ki Vas ne poznajo, bi radi povedali, da ste ...?*

Ne vem. Tako smo si različni, da bodo nekateri rekli ... Ah, saj ni važno. Vem, da je moje poslanstvo biti pošten, kar se da pravičen, delaven in predvsem, človek. *Če bi imeli možnost spoznati legendo, znano osebnost (velja za žive in pokojne), bi to bil/a?*

foto: Andrej Gornjak

In zakaj?

Da bi se zgledoval po neki znani osebnosti? Če bi izbiral, bi bila to moja mama, ki je rodila 11 otrok in jih devet pripeljala do samostojnosti. Kaj vse nam je morala dati, da smo to, kar smo, da imamo to, kar imamo in da lahko le trohico njene dobrote prenašamo na druge.

Javnosti bi radi sporočili, da so brezdomni ...

Naši najboljši prijatelji. Le zaznati jih je treba in ujeti nekaj njihove pozitivne energije.

Koliko Vas pri Vašem socialnem delu omejujeta zakonodaja in predpisi? Kaj bi spremenili?

Biti dober, človeški in socialen je težko.

Poglejte, 50 EUR žepnine mojemu Srečku zaradi predpisov ne morem dati. Zato mu velikokrat dam kar iz lastnega žepa. Nič. Morda ...

Če bi Vas iskali na nedeljsko popoldne, kje bi vas verjetno našli, kaj bi počeli? (opišite, kaj radi počnete na prost dan in na kakšen način se radi sproščate)

Med vikendi delam na njivi ali na vrtu.

Vzamem motiko, frezo in si pridelam krompir, fižol, koruzo in zelenjavo. Večkrat se z ženo odpravim na pohode po Istri in s prijatelji po Julijcih. Ali pa pišem poezijo, prozo.

Najlepše se Vam zahvaljujem za Vaše sodelovanje. Imate za bralce časopisa Kralji ulice za konec še kakšne besede modrosti ali zgolj sporočilo, za katerega si želite, da ga sprejmejo z vaše strani?

Bralcem sporočam; živimo različno, prihajamo si nasproti, bodimo si blizu, poslušajmo se in živimo v sožitju dobrega.

Toliko za enkrat iz Kopra. Prelep mesec ljubezni vam želi

Vaša Biba

KOMU ZVONI CLOCHARD

018
KRALJI
ULICE

Francoska beseda clocher, ki pomeni **zvonik**, simbolizira pa brezplačno razdeljevanje hrane, se je z razvojem družbe spreminjala (in prijemala!), dokler ni dosegla današnje oblike clochard – ki upodablja brezdomca oz. klateža. Tudi pri nas se je beseda prijetla, poznamo jo malce drugače zvenečo – klošar, a s tem svojega šarma ni izgubila, kvečjemu obratno, saj pripada eni svetovno najmočnejših družbenih skupin. Preletimo na kratko položaj brezdomstva skozi zgodovino. V antičnem času so človeka, ki ni imel sredstev za preživetje, zaslužili. V srednjem veku so za brezdomce veljali represivni zakoni. Karel Veliki denimo, je brezdomce dal izgnati iz države. Čas XIV.–XVI. stoletja je znan po krutosti tako imenovanih *beraških redov*; brezdomce oziroma potepuhe so kaznovali z bičanjem, žigosanjem, rezanjem ušes, natezanjem, včasih celo s smrtjo; Henrik VIII je v skladu z zakonodajo dal ubiti 8.000 potepuhov. Šele z reformacijo in humanizmom, ko se je problemov brezdomstva lotila država in iz njih izključila Cerkev, se je položaj brezdomcev izboljšal. Prvo organizirano skrbstvo za reveže je bilo uvedeno leta 1522 v Nürnbergu in leta 1523 v Strassbourgu. V zgodnjem kapitalizmu so se razmere za brezdomce zopet poostriale, tudi s strani marksistične ideologije, ki jih je poimenovala *lumpenproletariat*. Če pa stanje brezdomcev preverimo v sedanjem času, nas bi le-to moralo najmanj zbegati in začuditi, vsekakor pa bi nas morale tudi zaskrbeti, kajti z razvojem družbe se število brezdomcev naglo in vidno večja. Vem, rekli bi mi, pa saj je recesija, to je torej normalno. Pa ni. Saj se na to naraščajočo situacijo zakonodaja odziva in prilagaja skrajno neprimerno – v Sloveniji je, denimo, beračenje protizakonito, kar velja še za nekaj imperialističnih držav EU. Pa ne

za vse. Zdi se, da ko se zasučemo proti severu Evrope, so zakoni toplejši, se pravi, s severnim mrazom narašča tudi toleranca do brezdomstva. Zanimivo. In na srečo, no. Danes živi v Sloveniji okoli 1700 do 2000 brezdomcev, številka pa je le za orientacijo, saj je prikrita brezdomstva z odpuščanji in stečajji podjetij iz dneva v dan več. Ciljno področje mojega raziskovanja je bilo brezdomstvo v Ljubljani, kjer naj bi bilo število brezdomcev najvišje, okoli 800. Da bi številko in vzrok zanjo raziskala, sem se podala na ljubljanske ceste. V okviru raziskave sem uporabila metodo poglobljenega intervjuja, ki se je dogajal na Tromostovju, ob vzožju kipa največjega slovenskega pesnika (ki bi naš sestanek, sem prepričana, brezpogojno podprl). Moji izpraševanci so bili Staš, Robi in Andrej, v intervjuju S., R., A.

POGLOBLJENI INTERVJU

Kje živite?

S: Večinoma v Zavetišču, če ni prostora pa v garaži Maximarketa, samo zdaj so jo zaprli.

R: Nikjer ...

A: Khrhk, khr! Povsod.

Koliko časa ste že na ulici?

S: Dobrih deset let bo ...

R: Kakšn let.

A: Od ... nekdam.

Ali se imate za alkoholika?

S: Heh! Da.

R: Ne bi glih reku ... ja in ne, odvisno od dneva.

A: Smrrrk, khr, khr! Furt.

Ste se kdaj zdravili?

S: Ne in se tudi ne mislim!

R: Prot čemu ... Ee, mene dohtar ne bo vidu tko kmalu, he, he.

A: (odločno strese z glavo) Kje!

Kaj ste po izobrazbi/poklicu?

S: Elektroinštalater.

R: Elektrotehnik. (obrne se k S) Kakšen poklic je to elektroinštalater!

S: (pomisli) Neki kot elektrikar, ampak več ... bolj kot ...

A: (se vplete) Kaj si potem? Jaz denimo vem, kaj sm. Jst sm kmet! Ponoosoen kmet.

R: (tleskne S po hrbtu) Ti si pa knjižničar! Hehe!

(sledi kratka, a ostra izmenjava mnenj v slogu: je kaj narobe? ja, prav nič ...)

Ste kdaj bili v rednem delovnem razmerju?

S: Redno ne, delal sem pa več let pri enem, ampak me ni hotel vzeti za redno ...

R: Doma, pri fotru, a zaradi sporov sem vse skupaj pustil. Ampak ... ker ni pošteno

plačal, sem šel stran. To me je izučilo ...

A: Jasno! Kmet dela od jutra do jutra ... kwa pa.

Kaj pa je vas prisililo oditi?

S: Žena! (mišljeno dobesedno)

R: Fotr!

A: Sam sem prisilu.

Ali država dovolj stori za brezdomce?

Ali dovolj pomaga?

S: (odločno odkima) Še zdaleč ne! Primer, pred novim letom so nas vključili v tisto ... pri okraševanju ... češ, dajmo, zaslužili boste, in to dobro. Pa smo šli, ampak zaslužili nismo skoraj nič ... pa smo trdo delali kar enih par ur! No, dobili smo sendviče in čaj, he! Kot nekoč pri Titovi štafeti, he, he, da smo mahali z zastavco, smo dobili napolitanke ...

R: Ono Zavetišče je prima, če ga bodo razširili, bo sploh super.

A: Ti si še zelen, stari, počaki, z leti ti bo fse jasno. Če boš ostal na ulici, boš žigosan ... basta! Ne boš enakovreden. Že sam pristop je slab ...

Jaz: (v zadregi) Upam, da moj pristop ni bil ...

A: (se tanko nasmehne, podobno, kot če bi lačnemu dopovedovali, da nima denarja) Tvoj je še kr vred, ampak eni so ... hja, ti povem, golazen ... izkoriščevalci. Fse hočejo o tebi vedet, ne dajo pa nč. Heh! Khrhk!

Bila sem hvaležna Andreju, ker me ni uvrstil ravno med koristoljubneže, pa vendar me je ob njegovi reminiscenci stisnilo pri srcu.

Koliko je po vašem mnenju v Ljubljani brezdomcev?

S: Klošarjev je čedalje več.

R: Preveč. Madona, je že gneča na vogalih ...

A: Ja, konkurenca je kr huda ... ampak se da zmenit, no ... in to.

Kako je z denarjem? Skoz žicate ali si kakšen dan vzamete odmor?

S: Od novega leta še nisem imel prosto, ker ... takrat pa sem dobil 70 evrov.

R: (zanesenjaško) Ja, če bi bilo vsaj vsak enkrat na mesec novo leto ...

A: Skoz žicam ...

Vsi štirje nekako hkrati zavzdihnemo, zmajamo z glavami in ker smo razkrampali, po našem mnenju, vsa načelna vprašanja brezdomstva, odidemo na kuhano vino k najbližji stojnici.

Zuzanna G. Kraskova

foto: Žigadaga

HRANA, VIR ZDRAVJA, OD KOD PRIHAJAŠ?

VSAK DAN IZGUBLJAMO OBDELOVALNO ZEMLJO, VSAK DAN JE MANJ LJUDI, KI BI ZNALI SAMI PRIDELATI HRANO. KDO NAS BO HRANIL ČEZ 10, 50, 100 LET?

Po podatkih Kmetijskega inštituta Slovenije je bilo leta 2010 v Sloveniji 74.640 kmetijskih gospodarstev. V primerjavi z letom 2000 je ta dejavnost upadla za 14 %. V letu 2010 so kmetijska gospodarstva uporabljala nekaj manj kot 475 tisoč ha kmetijskih zemljišč, kar v zadnjih desetih letih pomeni zmanjšanje skupne površine kmetijskih zemljišč v uporabi za približno 11 tisoč ha oziroma za dobre 3 %.

Podatki o delovni sili v kmetijstvu kažejo, da se je leta 2010 v Sloveniji s kmetijsko dejavnostjo ukvarjalo 208 tisoč delovno aktivnih ljudi oziroma 19 % manj kot leta 2000. Vseskozi se zvišuje povprečna starost gospodarjev na družinskih kmetijah. Statistika je zgovorna. Če se malo ozremo naokoli, lahko na vsakem koraku srečamo ljudi, ki so zapustili svojo zemljo in se odpravili v mesto po svoj vsakdanji kruh. Vendar na betonu ne moremo pridelati žita. Tam so tovarne, pisarne, gore papirja in stres. Tam so tudi veleblagovnice, kjer lahko dobimo poceni hrano, a je ta nekakovostna in brez prave biotske vrednosti. Velika večina zelenjave je pridelana masovno, s konvencionalnim načinom pridelave. Med transportom v Slovenijo še dodatno izgublja na kakovosti in potroši se veliko goriva. Vse to je brez potrebe, saj imamo v Sloveniji dobre pogoje za samooskrbo.

Pa si pogledajmo razliko med prebivalstvom danes in 70 let nazaj, v obdobju pred II. svetovno vojno in po njej. Spomin menda še seže tako daleč, vsaj po zgodbah naših babic in dedkov. Ljudje so takrat živeli večinoma na kmetijah ali pa so vsaj imeli velik vrt. Meščani so radi zahajali k »svojemu« kmetu na podeželje po sveža jajca, sadje in zelenjavo. Večji kmetje so svoje pridelke dnevno vozili v mesto, na tržnice.

Manjše kmetije so bile praviloma samooskrbne. Kmetje so v mesto hodili le po sol ali kakšen pripomoček za delo. Sami so pridelali vse od krompirja in solate do začimb in pšenice. Zrnje so zmleli v sosedovem mlinu in sami spekli kruh iz krušne peči. Peka je bila enkrat tedensko, ne vsak dan. Kruh, ki so ga jedli, je bil dragocen, danes pa hočemo penast, vsak dan svež kruh. Doma pridelano sadje so shranili za zimo, slabše sorte so predelali v sok, vino in kis, boljše pa v marmelado ali kompot. V domačih sadovnjakih so zasajevali avtohtone sorte sadnega drevja, ki za rast ne potrebujejo kemikalij. Svojo odpornost na dano rastno okolje so te sorte razvijale skozi dolga tisočletja kulture. Enako je veljalo za povrtnino, zato ni potrebno posebej poudarjati, da je bila vsa pridelava ekološka.

Takrat so starši na svoje potomce prenašali znanje o pridelavi hrane, danes pa se o tem učimo v šolah. Kljub temu velika večina mladih ne ve, kdaj se kaj seje, kdaj kaj zori, saj v veleblagovnicah dobimo vse, kar želimo, v vseh letnih časih. Vendar ni vse izgubljeno. Zemlja je še vedno tu, le nekdo mora zopet stopiti v stik z njo. V zaledju Maribora imamo domačije, ki želijo ponovno vzpostaviti celoten krog domače pridelave hrane. Našli smo jih v Jurovskem Dolu, v okviru projekta Urbane brazde, ki deluje kot programski sklop Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture.

Pričeli smo združevati takšne pridelovalce zelenjave in sadja na območju Jurovskega Dola in Slovenskih Goric. V preteklem letu smo jih usposabljali za preusmeritev v ekološko pridelavo ter jih organizirali za preskrbo prebivalcev mesta Maribor s

foto: Vanja Budan

sezonsko, ekološko pridelano hrano. Po letu dni izobraževanj in usposabljanj smo skupaj ustanovili zadrugo Dobrina.

Priložnost vidimo v konstantni rasti povpraševanja po ekološko pridelani hrani. V Sloveniji le-ta predstavlja nekaj več kot odstotek vse prodane hrane in pijače, a je od tega le 0,2 odstotka živil slovenskega izvora oz. pridelanega v neposrednem lokalnem okolju. Zadruga Dobrina ima možnost, da že v letu 2012 zapolni velik manko ekološke hrane, ki se kaže na lokalnem trgu, predvsem s prodajo žive in sezonske hrane.

Tako že nekaj mesecev aktivno oskrbujemo šole in vrte v Mariboru z zelenjavo in sadjem ter izdelki kmečkih gospodinj iz zaledja mesta. Sedaj, ko se pričinja rastna sezona, bomo nabor ponudbe še popestrili, povečali pa bomo tudi krog odjemalcev. Tudi ob zadovoljstvu že obstoječih odjemalcev se porajajo vedno nove poslovne povezave. Z uveljavitvijo uredbe o zelenih naročilih, po kateri morajo obrati javne prehrane od 13. marca 2012 zagotoviti 5 odstotkov ekološke hrane, v letu 2014 pa že vsaj 10 odstotkov (pri tem se med ekološke izdelke štejejo tudi vsi tisti iz preusmeritvenega obdobja), je dejavnost zadruge na tem področju v bistvu šele na začetku.

Na raznih prireditvah poskrbimo tudi za okusen *catering* s tradicionalnimi domačimi dobrotami kmečkih gospodinj. Celo najimenoitnejši gostje moderne kanapeje z veseljem zamenjajo za kos domačega kruha z zaseko in mesom, šumeče napitke z domačim jabolčnim sokom ter fine sladice z domačimi gibanicami in pestjo orehovih jedrc.

Največja priložnost za meščane in druge, ki želijo zdravo, živo hrano dnevno na svojih krožnikih, pa se odpre 9. maja 2012. Takrat bomo namreč pričeli z oskrbo gospodinjstev v Mariboru po sistemu zabojčkov. Naročniki bodo lahko tedensko prejeli zabojčke z izbrano količino sveže zelenjave iz zaledja mesta. Vsi, ki bi želeli izvedeti več o tem načinu nabave sezonskega sadja in zelenjave, ste vljudno vabljeni, da se nam pridružite na predstavitvi projekta v gledališki dvorani na Vetrinjski ulici 30 v Mariboru, na sedežu Evropske prestolnice kulture, v torek, 24. 4. 2012, ob 18. uri.

V Zadrugi Dobrina imamo velike načrte. Proti koncu leta 2012 načrtujemo otvoritev trgovine, ki bo sprva služila kot center za razdeljevanje zabojčkov, v letu 2013 pa bo zaživel do popolnosti.

Metka Erjavc
Zadruga Dobrina, z. o. o.

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Bojan Radej, Slovensko društvo evalvatorjev

ZLATO PRAVILO ZA ALIBI

Vprašanje, ali je visoka zadolženost glavni vzrok težav ali je samo simptom nekih globljih težav ...

Ni mogoče mimo tega, da Slovenija nima avtohtone vizije razvoja, ki bi odsevala dolgoročne potrebe ljudi in prostora. Lokalni resursi so od osamosvojitve naprej večinoma trpeli vsakovrstna ponižanja in so zato danes endogeni razvojni potenciali tako na tleh, kot verjetno niso bili še nikoli od razpada Avstroogrske naprej. Slovenske elite so od osamosvojitve postale evropske na lizbonski način, ne na slovenskega.

Podatki Svetovne banke kažejo, da Slovenija za drugimi članicami EU najbolj zaostaja v kazalnikih kakovosti vladanja. Zato je smiselno vprašanje, kaj je večji problem v Sloveniji:

- Da je država draga za sedanje in zdaj celo že za prihodnje davkoplačevalce in je potem treba znižati njene stroške?
- Ali je morda hujši problem to, da z zbranimi sredstvi ne doseže dolgoročno premišljenih učinkov?

Samo trije primeri:

- V okviru vlade ima medsektorsko usklajevanje s 300-imi usklajevalnimi skupinami monumentalne razsežnosti in minimalne učinke. Pri tem pa je Svet za trajnostni razvoj kot najvišji razvojni usklajevalni organ postal povsem osmešena in razvrednotena ustanova.
- Naslednji primer je Resolucija o normativni dejavnosti, ki je imela poslanstvo uvesti red na področju priprave predpisov in obvladati implementacijski deficit, razkorak med zapisanim in uveljavljenim, ki je v Sloveniji še veliko večji problem kot javni dolg. Resolucija ni bila pripravljena po lastnih navodilih in je bila le četrtoletje po sprejemu (2009) že

več kot stokrat prekršena.

- Kljub evidentno vse slabšem javnem upravljanju, gledano v celoti (izraženo kot nižji nivo javnih storitev, nižji BDP, manj zaposlenih), imamo po mnenju vlade v javni upravi vse več in vse bolj odlične javne organizacije – odlične v smislu totalnega obvladovanja kakovosti.

V Sloveniji je očitno prišlo do kratkega stika med realnostjo in vodenjem javnih zadev. Naraščanje dolgov je neposredna posledica tega, da politične elite niso bile zmožne izvajati strukturne spremembe na demokratično sprejemljiv način. Zlato pravilo tega v ničemer ne spreminja. V njem ni nič »zlatega«, razen legalizacija fiskalnega izsiljevanja sedanje in prihodnje generacije zaradi nezmožnosti sedanjih političnih elit doseči družbeni konsenz o daljnosežnih spremembah.

Če je v Sloveniji potrebno na ustavni ravni uveljaviti kakšno zlato pravilo, ki bo zagotovilo, da politiki opravijo svoje delo in poslanstvo, potem je to edino izvirna demokracija od spodaj in uveljavitev odločilnega glasu javnosti pri javnem urejanju vseh zadev, ki se tičejo urejanja vsakodnevnega življenja. Slovenska politična realnost je prenasočena z nasprotji med levico in desnico, ki so itak že davno brezzoba, žejna pa je odpiranja in razreševanja nasprotij med državo in družbo in neke nove kulture soočanja temeljnih nasprotij. Največji neizrabljen potencial v Sloveniji je z izgubami trenja potrošena energija družbenega konflikta, ki se lahko, če je pravilno kanalizirana, pretvori v energijo sodelovanja, ki je sicer tekmovalna in izzivalna, vendar pa v osnovi konstruktivna.

foto: Zgaga.org

foto: osebni arhiv

Pamflet:

IMAM SVOJE MNENJE PA SE Z NJIM NE STRINJAM

Obljubljali ste nam med in mleko, polivate nas z gnojnico. Glanzkopfova stranka je že pred razpadom Jugoslavije obljubljala pristop k Evropi, češ da bomo boljše živeli, sedaj pa ukinja socialno državo oziroma pridobitve revolucije: poudaril bi, da ameriški ali nemški model kapitalizma ni primeren za dolino Šentflorjansko, ker imamo le 200 inovatorjev, v Nemčiji pa je inženirjev za polovico našega naroda. Boljši bi bil socializem z liberalnimi odtenki, tako kot npr. v Skandinaviji. Stranka generala Glanzkopfa, ki se je pred leti imenovala socialno demokratska, ukinja regrese, otroške dodatke, štipendije, varstvene dodatke in najnižje pokojnine, uvaja trošarine, ne obdavčuje pa ultra bogatih. No, mimogrede generalu Glanzkopfu čestitam za novorojenca Črtomirja, zakaj Miranček in Tina (Tina je zdaj uspešna profesorica, Miranček pa živi na ulici), ki ju je nekje ugrabila SDV v sedemdesetih letih, zato bi ga prosil, da se malce pozanima vsaj za Mirančka. Sicer pa ekonomsko in duhovno stanje v družbi najbolje odraža to, da so oropali Kralje ulice. Ko je dolina Šentflorjanska šla na svoje, so nam marsikaj obljubljali, sedaj pa se izživljajo nad nami. Če že ukinjajo vse socialne pomoči, naj ukinejo še psihiatrične ustanove. Medtem ko neki poslanec navija za to, da bi se pridružili germanskemu gospodarskemu prostoru, če že imamo germanski sistem prava, to med drugim pomeni, da te lahko zaprejo za 3 leta, če dobivaš socialno podporo in si pozabil javiti, da si dobil na primer 100 € žepnine. Izpostavil bi še primer naših »tabornikov« v Afganistanu, ki samo stane državo in meče slabo luč. Ali bomo tudi mi postali cilj islamskih teroristov? Tako, sedaj imamo vse podatke.

Vesel skrajšan prvi maj vam želim. Horuk v nove čase.

Črtomir Clonsky

Tanja San in Gwen

KRALJICA IN KRALJICA

TANJA SAN

SILIM PISANJE POD SVOJE SREDNJEVEŠKO PERO.

NEPRISTNO PRIZADEVAM SEBE IN SE VSAKIČ ZNOVA SKOTALIM POD TVOJ
KOMPOST.

SKOTILA SI SE NA KITAJSKEM.

SI SE MED MAMICO MANO IN NISO TE SPUSTILI V DRUŽBENI KVADRAT.

TVOJE IME JE FAO IN TAKO SI MEHKA.

IN ČISTA.

IN PRIKOVANA.

IN ZELENA.

IN TAO.

NEPRISTNO PRIZADEVAM SEBE IN SE VSAKIČ ZNOVA SKOTALIM POD TVOJ
KOMPOST.

GWEN

O, GRLICA BREZMADEŽNO SUROVA,

LE KAJ SO TI STORILI, DA TAKO SI VOTLA?

LE KDO ZAMORIL TVOJIH NEMIHI MISLI JE DUHA?

ZAPUSTILA SI NEMOČNO FAO,

NA DALJNEM VZHODU ČISTO SAMO,

NA ZEMLJO ODTUJENO, PRIKOVANO!

O, KRUTA SI IN BREZ STRASTI,

TRDA SI IN BREZ LJUBEZNI,

MRTVA V NEPRISTNI PRIZADETOSTI!

OPUSTI ZDAJ PREDSDODKE MLAČNE IN SE VRNI,

DUŠO SVOJE DEKLICE OSAMLJENE OBUDI,

IN ZA VEDNO IZ KOMPOSTA ŽALOSTI JO REŠI!

Severa

foto: Žigažaga

14. Festival dokumentarnega filma se je letos v Ljubljani odvijal v času od 22. 3. 2012 do 29. 3. 2012, in sicer v šestih dvoranah, kot je značilno za to obdobje in ta filmski festival. Ogledal sem si več filmov, izpostavil pa bi tri. Prvi je film z naslovom *To ni film ali v originalu In Film* nist režiserjev Mojtaba Mirtahmasba in Jaferja Panahija. Dogaja se v Islamamu. Režiserja sta bila zaradi protipropagandnega filma proti islamu obsojena na šest let zapora in 20-letno prepoved snemanja filmov, pisanja scenarijev in potovanja v tujino. Zato se je avtor odločil, da scenarij prebere pred kamero v svojem stanovanju, in sicer pred sodbo. Sodišče mu tega pač ne prepoveduje. Film ima močno zgodbo in režiser se pred kamero v nekem trenutku zjoka pod težo misli, ki ga težijo. Zakaj

bi pravzaprav snemal film, če ga lahko pripoveduješ? Zaradi državnih interesov mu je bila odvzeta pravica do umetniškega izražanja, svoboda govora je v islamu namreč omejena.

Film je fotografsko nezanimiv, zgodba sama po sebi pa gledalca pritegne k ogledu. Trenutna ocena na IMDB-ju je 8,1 (št. glasovalcev pa 302). Posnet je bil v letu 2010. Film *Čakanje* na usmrtitev ali originalno *Into the Abyss* pod taktirko režiserja Wernerja Herzoga iz leta 2011 govori o dveh mladeničih – Michaelu Jamesu Perry-ju in Jasonu Aeronu Burkettu. Omenjena sta nekje v Teksasu v letu 2001 zagrešila trojni umor, ali bolje rečeno umor iz koristoljubja. V resnici sta hotela iz garaže neke hiše ukrasti avtomobil, stvari pa niso šle po načrtu in sta ob dejanju umorila 3 ljudi. Vse le zato, da sta odpeljala avtomobil. V bližnji gostilni sta se hvalila, da sta zadela na lotu in si kupila avtomobil. Zgodba je domačinom postajala sumljiva in tako sta se kmalu znašla za zapahi s smrtno obsodbo. Režiser je posnel intervjuje z vsemi vpletenimi in njihovimi svojci ter obsojencema 8 dni pred smrtno sodbo. V filmu se pokaže tako hladen kot topel odnos do življenja obsojencev. Zastavlja pa se dilema in večno vprašanje: Ali

s tem, ko Amerika nekomu vzame življenje, res povrne življenje že umorjenega? Film, o katerem teče beseda, je naravnost fantastično grozljiv. Trenutna IMDB ocena je 7,5 (glasovalo pa je 837 glasovalcev). 20 cigaret ali originalno *Twenty Cigarettes* je film režiserja Jamesa Benninga, ki je v zadnjih 20-ih letih snemal skoraj izključno dokumentarce. Posnet je po sekvencah in ga pogovorno opisujem »na prvo žogo«, saj se zdi dolgočasen, nezanimiv, skratka brezvezen film. A celota 99-ih minut, v katerih je zaporedno posnetih 20 kadičev, je od mene kot gledalca zahtevala popolno pozornost. Film je skoraj nem, čeprav ne povsem. Ugotavljal sem razlike med kadičji, opazoval njihovo mimiko, življenje, izraz, jih štel in si jih predstavljaj. Na vse možne načine je spodbudil moje razmišljanje, čeprav iskreno menim, da pri marsikaterem gledalcu ne bi nikoli izpolnil pričakovanj. Po mojem mnenju je film odlično umetniško, pa vendar poceni in enostavno delo. Trenutna ocena na IMDB-ju je 8,1, glasovalo pa je 14 glasovalcev. Letošnji filmski festival je uradno ponudil 31 filmskih projekcij in je bil usmerjen v različne tematike dokumentarnega filma.

Žigažaga

IZGUBLJENA ČAST KATARINE BLUM, MLADINSKO GLEDALIŠČE, 31. 2. 2012

foto: arhiv Mladinskega gledališča Ljubljana

predstavo o lovu na čarovnice. V vlogi Katherine Blum je blestela Romana Šalehar. Zgodba sama pa govori o prijetju in zaslišanju Katherine, ki jo osumijo sodelovanja s frakcijo. Imela je to nesrečo, da je poznala člana te frakcije in bila za to priložnostno osumljena delovanja v frakciji, ker pa s to nima nobenih stikov, so zaslišanja napeljana v smeri strtja in priznanja nečesa, kar ni storila. Vendar na njeno nesrečo zgodbo pograbi časopis, ki je vse skupaj prenapihnil do te mere, da ji na koncu nihče ne verjame. Bije pravi boj z mlini na veter, brez kakršnega koli zaveznika. V prepolni spodnji dvorani Slovenskega mladinskega gledališča mi je spet minil zanimiv večer.

Marko Nakrič

V sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja je v Zvezni republiki Nemčiji delovala teroristična skupina Raf - Rote Armee Fraktion (Frakcija rdeče armade), ki se je z atentati, ropi in napadi skušala upreti kapitalistični ureditvi. Heinrich Boll je napisal knjigo z istoimenskim naslovom. Blažka Pograjc Müller je na podlagi knjige pripravila imenitno

DELPHINE DE VIGAN: NO IN JAZ

Knjiga, ki je pri nas izšla pod okriljem Mladinske knjige, je leta 2008 prejela prestižno francosko literarno nagrado Prix des libraires. Ne vem, zakaj. Verjetno so se zmotili. Govori o najstnici Lou, ki si za razredno govorno vajo izbere življenje brezdomke No, tudi najstnice. Naveže se nanjo in jo po opravljeni šolski obveznosti ne zapusti. Poskuša jo rešiti

ulice, jo znova socializirati, kar se izkaže za neuspešno, ker No raje jemlje tablete in se prodaja. No in jaz je še ena stereotipna, črna zgodba, ki je pomotoma označena kot mladinska literatura.

Peter Pitambar Pangerc

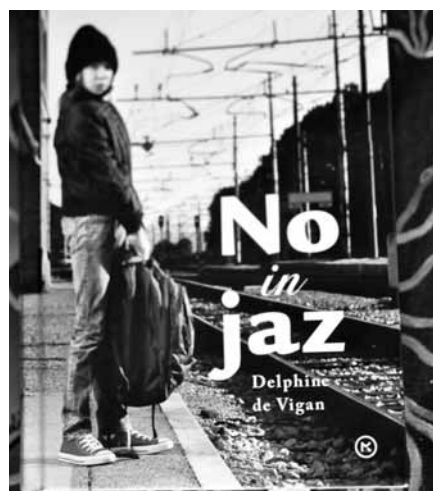

foto: Žigažaga

023
KRALJI
ULICE

POGOVORITI SE MORAVA O KEVINU

30. marca v večernih urah so v Kinodvoru predvajali premiero filma Pogovoriti se morava o Kevinu ali originalno We need to talk about Kevin. Film je nastal v letu 2011 pod vodstvom režiserke Lynne Ramsay, rojene leta 1969 v Glasgowu, ki je v letu 1995 diplomirala kot operaterka kamere nacionalnega filma in televizijo v Združenem kraljestvu. Film se je na letošnjem 22. filmskem festivalu Liffe sicer že vrtel na velikih platnih. Govori o čudaškem otroku Kevinu, ki goji nenavaden odnos do svoje mame. Pri svojih petnajstih letih zagreši umor svoje družine, z izjemo mame, to

namreč pusti živo, z lokom pa ubije ali pohabi tudi precej svojih sošolcev. Konec mi je razkril dva možna odgovora. Prvi je ta, da Kevin pobije vse razen mame zaradi boleznega ljubosumja, druga možnost, do katere sem prišel, pa je, da je bilo to zgolj maščevanje svoji materi, katerega posledice bodo vedno visele nad njo. Nikoli ne bo mogla oživeti svoje družine.

Film ima na IMDB trenutno oceno 7,7.

Žigažaga

foto: arhiv Kinodvor

Izza rešetk:

PROBLEMI BIVANJA

Problem nastanitve po prestani zaporni kazni je tesno povezan z vprašanjem povratništva. Pomoč glede nastanitve po odpustu iz Zavoda za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) bivšim obsojencem nudijo Centri za socialno delo (CSD). Toda vodenje evidenc o osebah s problemom nastanitve po preteku zaporne kazni je zelo pomanjkljivo, ali pa evidenc sploh ni, čeprav statistični podatki nedvoumno kažejo na dejstvo, da ima večina bivših obsojencev po odpustu težave pri urejanju bivanja. Saj, če že takole od daleč viziramo, za spodobno bivališče ti ljudje nimajo niti najosnovnejših pogojev: so brezposelni, brez denarja, kar pa bi je še večji problem – so brez kakršnih koli priporočil. Zato jih nihče noče, ne v službi, ne pod streho. Saj ne da bi tukaj namigovali, da bi morali CSD-ji bivšim kaznjencem pisati (lažna) priporočila, a veliko bi štel, če to, da bi si delavci centrov »vzeli čas« in skupaj z njimi potrkali na vrata stanodajalcev in jim tako pomagali do strehe. Vendar tukaj, jasno, gre za sprejemanje odgovornosti, te pa se CSD-ji na vse mogoče načine otepajo. Primeri dobre prakse iz nekaterih držav EU (Avstrija, skandinavske države ...) kažejo, da socialni delavec nima kaj delati osem ur v pisarni – gre na teren in pomaga svojim klientom, ki so pomoči potrebni. Pri nas pa ne. Saj socialna politika tega ne zahteva. Čemu bi potem bili aktivni? Zakaj se večina bivših obsojencev ne more vrniti v svoje avtohtono okolje, je CSD-jem popolnoma jasno, saj je veliko kaznivih dejanj storjenih v primarnem okolju, v domačem kraju, v skupnosti, kjer bivši obsojenec ni več zaželen. Tako pa se bivši kaznjenci morajo znajti

v mejah danih (z)možnosti. Po svoje. Po svoje pa vemo, kaj pomeni in kakšne konsekvence to praviloma ima oziroma potegne za sabo. Slučaj, ki mi je znan, je praktično vzorčni primer zgoraj napisanega: Nace je bil najstnik, ko je bil pogojno odpuščen iz zapora, tam pa je bil zaradi kaznivega dejanja – nasilnega vedenja oziroma napada na očeta (z nevarnim predmetom), konkretno, zaradi povzročitve hude telesne poškodbe. Po odpustu se domov tudi če bi hotel, ni mogel vrniti, kar mu je oče s prepovedjo približevanja nazorno pokazal. Glede službe in bivališča mu s strani državnih institucij, se pravi konkretno, ni pomagal nihče, le z nasveti. Moledoval je in prosil, da naj mu vsaj ponudijo konkretne, realne možnosti, ne le listke z naslovi, še bolj je prosil za kakršno koli priporočilo, ki bi nedvoumno pomagalo. Nič. Nihče in nič. Nihče se ni odzval in nič se v tej smeri ni premaknilo. Razen nasvetov, drugačne pomoči ni bil deležen. Zato so mu na pomoč »priskočili« tovariši z ulice. V dobrem mesecu se je zapletel v hujša kazniva dejanja (med drugim in najprej v krajo, pozneje v rop, nasilje, napad na osebo ...). Ker je poleg kriminalnih dejanj kršil še pogojni odpust, je bila kazen tokrat višja – dobil je sedem let. No, ampak nekdo bo rekel, zdaj o tem, kaj je storil, lahko vsaj na toplem premleval ... Škoda. Pa tako malo je bilo potrebno, da bi preprečili ta velik korak nazaj. Onemogočiti razočaranje, zakaj so v ZKZP z dvojnimi (vzgojnimi) merili dvignili njegova pričakovanja ...

Gostujoča kolumnistka
Zuzanna G. Kraskova

NOVI SVET, NADALJEVANJE

Naenkrat se moram pripraviti na obravnavo na sodišču, ki se hitro približuje. Sicer pa vsak dan ista pesem; zjutraj vstaneš, raport, prijaviti se moram za telefonski klic, saj ne smem zamuditi niti dneva. Trenutno imava s hčerko tako lep odnos in 17. 2. bo dopolnila 18 let. Izkazal sem se in ji dal 800 €, da bo lahko opravljala izpit za avto. Kaj češ, imam samo njo, ki je moj angel varuh. Obišče me vsak četrtek in vselej mi odmerjena ura še prehitro mine. 22. 2. se bliža sodišče in z njim nervoza ter napetost. Kar naenkrat je tu deveta ura in z njo že prvi zaplet. Tista moja bivša, narkomanka,

zamuja kot vedno. Vstane njen odvetnik, ki nas obvesti, da je na poti. Takoj zagleda, da sem se spremenil. Zredil sem se za kakih 10 kilogramov in ona pade v jok. Ko končam z zagovorom, sploh ne more govorit, ves čas samo hlipa. Jok, jok in še enkrat jok. Seveda vso krivdo zvrne name. Odvetnik mi prišepne: »Dobro te je namočila.« Obravnava se nadaljuje čez mesec dni.

Mirko

8 MESECEV V PISKRU, 1. DEL

Pisker se ponovno imenuje Zavod za prestajanje kazni zapora Celje. Kako sem pristal tam? Naredil sem nekaj, kar je šlo v navzkrižje z zakonom. Seveda je bila moja kazen popolnoma legitimna, saj sem bil kriv. Naj pa začnem na začetku. Imel sem vse. Zaključil sem srednjo in poklicno šolo in se zaposlil. Kupil sem si dober avto, našel sem si dobro punco in začela sva razmišljati o lastnem stanovanju. Za to je bil seveda potreben denar. Takrat sem se veliko družil z dvema bivšima sošolcema, ki sta že prišla navzkriž z zakonom. Nekega večera sta me poklicala in me prosila, da ju nekam peljem. Tiste čase sem imel iz naše družbe edinole jaz avto. Seveda sem se s predlogom strinjal in nisem niti pomislil, da me bo odločitev drago stala.

Usedel sem se v avto in se odpeljal zaporu naproti. Seveda takrat tega še nisem vedel. Ko sem prispel na dogovorjeno mesto, sta se mi prijatelja zdela precej nestrpna. Vprašal sem ju, kaj je narobe in nihče mi ni želel odgovoriti. Povedala sta mi, kam naj ju zapeljem. Odložil sem ju malo pred Petrolovim servisom, naročila sta mi, naj ju počakam. In tako sem čakal dobre tričetrt ure. Vrnila sta se z dvema vrečama v rokah in z maskama na glavi. Šele takrat se mi je posvetilo, da sem sodeloval pri ropu. A takrat je bilo že prepozno in ni mi preostalo drugega, kot da sem pohodil plin in upal, da nas ne dobijo. Plen smo si razdelili; gotovine je bilo za več kot 100 000 sit, kar seveda ni veliko. Bilo pa je kar precej mobi kartic in nekaj telefonov.

Mesec po ropu sem že mislil, da sem imel srečo in da nas ne bodo odkrili, vendar so nas! Pome so prišli v službo in kaj kmalu so vsi v našem kraju izvedeli, kaj sem naredil. Prisodili so mi leto zaporne kazni za pomoč pri oboroženem ropu. Prijatelj nista imela take sreče, dobila sta vsak po tri leta zapora, saj sta bila oborožena in sta žensko, ki je takrat delala na Petrolu, zvezala na stol in ji zlomila roko. Po koncu sojenja sem na prostosti preživel še nadaljnjih 18 mesecev, preden sem po pošti dobil poziv, naj se zglašim v celjskih zaporih na prestajanje kazni. Tako sem torej pristal v Piskru.

Perice

Gogijeva kolumna:

PODCENJEVANJE

Kot na vsakem začetku vas tudi v temle prav iz srca in to popolnoma iskreno pozdravljam. Kako ste kaj? Upam, da ste kar se da v redu, saj če se sekirate, škodite izključno sebi in vsekakor posredno tudi vašim sotrpinom. Velikokrat sem že napisal in tudi povedal, da z negativno nastrojeno energijo ne prideš nikamor. Moram pa pametno dodati, da se danes seveda ni težko sekirat. Vsi vemo, zakaj. Vrhovni nam delajo sive lase, jaz pa ne bi želel biti niti za sekundo v njihovi koži. Da ne bo pomote, nočem jih užaliti, si pa zelo težko predstavljam, kaj delajo. Enostavno nisem tako zelo pameten, da bi to razumel, in trudim se, da tudi nikoli ne bi. Veste, igrati beba je vsekakor lažje, kot da bi se delal pametnega. Ha! In še dodaten ha! Osebnost sem bebec in to na kubik, pa še ponosen sem na to. Lažje je, verjemite mi. Da pa ne bi prišlo do vesoljske pomote, nič nimam proti pametnjakovičem, le njihovega nakladanja ne prenesem in zagotavljam vam, da bo tako tudi še nekaj časa ostalo. Ne nameravam še v kovčku in z enosmerno karto oditi iz tega planeta, ker me še vedno zanima, kaj se bo zgodilo. Slika sicer ni preveč vesela, vendar kaj naj?! Veste, če bi bilo po moje, bi bilo vse NAJ. Vse imamo, le da tega ne znamo najbolje izkoristiti oziroma živeti. Sicer blesavo, ampak popolnoma resnično. Mnogi izmed mojih bralcev se boste zagotovo hudomušno nasmihali in pomislili, kako so moje sive celice že do konca zablokirale. Kar seveda niti najmanj ni moj problem. Veste, podcenjevanje škodi in to v vseh ozirih, vrne se kot bumerang in verjemite mi, da to ni prijetna zadevica. Pravijo sicer, da bo nekoč bolje, vendar se sprašujem, kdaj bo nastopil ta nekoč. Utopija, dragi moji. Prozorna tolažba, ki bo taka tudi ostala. Kaj naj? Nič. Tiho prenašajmo življenje, kakršnega so naredili oziroma za katerega so poskrbeli oni, ki so bojda bolj napredni od nas. Sam sem pač svetovni prvak na dolge proge,

v panogi imenovani življenje. Življenje obožujem, saj menim, da reprize ni. Omenil sem tudi že, da cenim vse, kar je živo, spoštujem pa tudi tisto, kar je pač mrtvo. Veste, življenje ni ustvarjeno zato, da se ga jemlje, obstaja pa gospodična, ki se je vsi podzavestno bojimo. Sam se je ne več, vendar prej mnogokrat ni bilo ravno tako. Dandanes jo jemljem kot nujno, brez njene malenkosti bi zaradi preobtežitve šel naš svet ... Saj veste, kam. Na primer rakom žvižgat. Kar se nasmehov tiče, moram povedati, da obstajajo tudi nevoščljivi. Sam sem jih že navajen, in se z njimi pač več ne ukvarjam. Ker preprosto rečeno nima smisla! Pa še nekaj je, na kar ne smem pozabiti; celo jaz znam biti zahrbtno nasmejan, obstaja pa majhna razlika, da znam zelo dobro prikriti svoje prave misli, kot se pač reče – z nasmeškom. Z igranim nasmehom zapirajo firme in odpuščajo ljudi, kateri so prigarali bogastvo, potem pa jih pošljejo dobesedno na ulico. Veste, ob tem me srce neizmerno boli. Ni mi jasno in verjemite, da ni psihologa ali učitelja, ki bi mi znal pojasniti to foro. Če jo lahko pojasnite sami sebi, ste velik korak pred mano. Pa ne sekirajte se, ker se tudi sam ne. Lepi baj do naslednjič, pa fajn mi bodite!

Vedno vaš Gogi

VELIKOKRAT SEM ŽE NAPISAL IN TUDI POVEDAL, DA Z NEGATIVNO NASTROJENO ENERGIJO NE PRIDEŠ NIKAMOR. MORAM PA PAMETNO DODATI, DA SE DANES SEVEDA NI TEŽKO SEKIRAT.

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHNA - UMEŠANA JAJCA S POROM

Za dve osebi potrebujemo:

dve mali margarini ali dva masla, polovica pora, česen v prahu, vegeto in poper.

Priprava:

V ponvi stopimo dva mala masla ali margarini, potem pa vmešamo na kolobarje narezan por, ki ga prepražimo do te mere, da se malce zmešča. V krožniku stepemo 4 jajca, ki jih primešamo poru, potem pa zmes primerno posolimo, popoprano in dodamo ščepec vegete.

Dober tek vam želi

Kralj O'Tone

ZGODBE IZ KOLIZEJA

Vse se je začelo leta 2009, ko sem prvič vstopila vanj. Vsakič ko sem se peljala v smeri Šiške, je na levi stal zapuščen, prazen, a poln zgodovine. Stal je na mestu nekdanje gramoznice, mogočno in ponosno. Veljal je za največji objekt v Ljubljani. Stal je Kolizej. Bilo je nekoč leta 1845, ko so njegovi temelji stali, ko so njegovi zidovi trdni postali. Nekoč bogati meščani v njem so bivali, zatem družine delavcev in kasneje narkomani in brezdomci se vanj zatekali. Od začetka mogočen je bil, sedaj leta 2011 se pod svojimi tramovi izgubil. A za njegovimi zidovi mnogi dogodki so zapisani, zabave, razstave, mnogo člankov o njemu govori. Med drugim tudi moje neprespane noči, ljubezen, delo, ljudje. Noči, ki so se ena za drugo vrstile, lepe spomine naredile. Po nekaj letih fotografiranja njegove zunanje podobe in raziskovanja notranjosti, njegove duše, sem hrepenela po tem, da bi spoznala živi del njega. Želela sem spoznati ljudi, ki v njem živijo, se drogirajo, so živeli ali pa so kakor koli postali delček njegove zgodovine. 28. 5. 2011 sem v njem prvič spoznala živi del njega. Spoznala sem fanta, ki sem

ga živčna napadla in zasula z vprašanji. Z menoj je bil prijatelj, moj fotomodel, ki je bil že rahlo prestrašen. Ne glede na vse, zanimala me je vsaka pikantna podrobnost primera Kolizej. Zato sem se podala v »svet«, da vidim nekaj novega. Odšli smo v njihovo sobo ... S fotoaparatom v rokah in vso ostalo opremo sem prišla v sobo, kjer so bili moški srednjih let, narkomani. Nekateri brezdomci, nekateri ne. Bilo mi je zanimivo videti vse tiste ljudi. Počutila sem se, kakor da sem prišla med svoje. Lep sprejem mladega dekleta, veselje in ostala čustva. Po nekaj minutah v tisti sobi se je začelo drogiranje. Na mizi je bilo videti folijo, zavojček, žličko, svečko, vžigalnik, citronko in ostale potrebščine. Prijatelj, ki je bil poleg mene, se je bal igel. Meni osebno pa so bile igle že od nekdaj všeč, zato ob pogledu nanje nisem čutila strahu. Ker je bil fantek (fotomodel) star 14 let, je ob pogledu na igle čutil ogromni strah. Začel me je spraševati: »Kdaj greva?« in težiti: »Dej že, greva, dej greva!« ... Njegov strah je bil očiten, meni pa je postajal vse težji in bolj neprebavljiv. Po več minutah prepričevanja sem se odločila, da ga

foto: Viktorija Rozman

odpeljem ven, a da se sama vrnem. Nisem želela oditi! Želela sem si ostati, biti v njihovi družbi in jih bolje spoznati. Prijatelja sem pospremila na zunanjo stran zidov in se nato vrnila v sobo. Vrnila sem se med ljudi, ki so mi bili všeč. In s to sekundo, ko sem stopila nazaj v sobo, se je moje življenje v Kolizeju začelo. Prav kmalu sem postala del njih.

Viktorija Rozman

PODPIRAM!

Prodajalec Boris je o sebi povedal:

»Kralje ulice sem začel prodajati, da bi pokrili stroške bivanja pri prijateljici. Sedaj jih prodajam že 2 in pol leti. Na začetku sva časopis prodajala skupaj z Markom, ki me je uvažal. Sedaj pa imava dogovor, na katerem koncu železniškega podhoda kdo prodaja.«

Kupka Irena je o Borisu povedala:

»Časopis Kralji ulice mi je všeč, ker je realističen in prikaže dejansko stanje. Osebno se ne strinjam z vsemi nazori in stališči, objavljenimi v časopisu. Všeč mi je, da se ljudje trudijo dati nekaj svojega svetu. Pri prodajalcu Borisu kupujem, ker je prijazen in svoje delo opravlja profesionalno.«

Prodajalka Saša je o sebi povedala:

»Prodajati Kralje ulice mi je fino zato, ker sem med ljudmi in se rada pogovarjam, ob tem pa še nekaj zaslužim. Kralji ulice so mi na splošno v redu.«

Kupec Ivan je o Saši povedal:

»Časopis redno kupujem, saj rad prebiram zgodbe brezdomcev. Trenutno sem tudi sam brezdomec, zato me zanimajo zgodbe drugih in to, kako živijo. To je situacija, ki lahko doleti vsakega, v tem času je tudi mene. Časopis vedno kupim pri Saši.«

Pripravila Špela Strelec

foto: Špela Strelec

foto: Špela Strelec

INTERVJU z OSEBO, KI SAMO SEBE UVRŠČA MED LGBTQBB POPULACIJO

Odkrito povedano, se počutim bolj sprejetega med folkom, ki je na cesti, kot pa med ostalimi geji, ki imajo soliden ali pa dober socialni status

Kako se trenutno počutiš?

Super ... ne vem ... bi rekel, da kar OK in bolj pozitivno. Če pa si vzamem čas za razmislek, bi rekel, da si želim pravzaprav veliko stvari spremeniti, želel bi, da bi stvari šle na boljše, fajn bi bilo spoznati tudi kakšnega novega fanta, ker sem se že malo naveličan vseskozi vrteti v istih krogih.

Kakšne so bile do sedaj ljubezenske izkušnje?

Uf ... bilo jih je kar veliko ... star sem 32 let, prvič pa sem bil s fantom pri 22-ih letih. Tega fanta sem našel preko oglasa. Bil je iz Ljubljane, imel je svoje stanovanje. To je bil tudi moj prvi seks z moškim, a le za eno noč. Pred to prvo izkušnjo si niti nisem upal pristopiti k fantom, po tem pa se mi je odprl nek nov svet, pridobil sem samozavest, čutil sem, kot da lahko osvojim ves svet, sledilo pa je vse kar prvi izkušnji ponavadi sledi. Iskanje fantov preko oglasov je postala moja stalna praksa. Tudi sam sem dal oglas in moram reči, da je bil odziv dober, srečanja pogosta, nisem imel niti ene slabe izkušnje. Ko se je vse to dogajalo, torej ko sem bil v razcvetu, sem še imel službo. Pri meni so službe bile vedno posebna zgodba, ravno tam sem čutil največ diskriminacije in ravno zaradi tega sem jih tako pogosto menjaval. Ne da mi delo ne bi pasalo, ampak vse tiste neumne pripombe sodelavcev ... to pa me je vedno zbolelo. Dejstva, da sem gej, nikoli nisem obešal na veliki zvon oz. sem o tem molčal. Vedno pa se je v službi pojavil nekdo, ki je želel biti duhovit z bednimi in primitivnimi vici o pedrih in očitno sem takrat prizadeto odreagirao oz. odreagirao odkrito, se s tem izdal in sprožil kasnejšo diskriminacijo z njihove strani. Tega pritiska nisem zdržal, zato sem raje pustil službo. Iz svojega rodnega kraja sem odšel zaradi službe, ki sem jo dobil v drugem mestu, ki pa sem jo ponovno pustil zaradi diskriminacije, ker sem gej, in to je bila potem tudi moja zadnja služba pred cesto. Ko sem bil brezdomec, sem tudi imel ljubimce, ki so bili v podobnem socialnem položaju. Teh moških je precej.

Ali se prično tvoji ljubimci do tebe drugače obnašati, ko izvedo, da si socialno ogrožen, brezdomec, reven?

Ta občutek me generalno ni spremljal, je pa res, da tudi brez nesprejemanja s strani nekoga, ki ga zvabiš med rjuhe, ne gre. Pri meni je bilo vedno tako, da z nobenim od svojih ljubimcev nisem delil zelo osebnih stvari, nikoli se nisem nekomu popolnoma odprl, se mu predal ali pa bil zaljubljen vanj.

Ali starši vedo za tvojo spolno usmerjenost?

Starši ne vedo, verjetno pa sumijo. Nikoli jim nisem povedal.

Ali starši vedo, da si na cesti oziroma socialno ogrožen?

Starši tudi tega ne vedo, jim nisem nikoli povedal. Na primer, ko so me hoteli obiskati, sem si vedno nekaj izmislil, češ da sem zaseden, da nimam časa ... Razmišljal sem celo tako daleč, da bi si od nekoga

sposodil stanovanje ali pa sobo ter se pretvarjal, samo da ne bi izvedeli. In če primerjam oboje (zaradi česar sem med drugim diskriminiran), torej biti gej in brezdomec, bi mi bilo lažje staršem povedati, da nimam strehe nad glavo in denarja za preživetje. Tudi če bi bili starši tisti, ki bi me direkt vprašali, bi jim težko odkrito odgovoril ... Ne bojim se, da bi se mi odrekli ali pa bi prekinili z mano vse stike, bolj se bojim bolečine, ko bi videl, da me bodo za vedno čudno gledali.

Ali poznaš gejevsko sceno v Sloveniji?

Poznam. Precej poznam. Poznam gejevske savne, Metelkovo, poznam fante iz železniške postaje. Pač tako je, kot verjetno povsod drugod ... Eni so bolj zaprt tip človeka in jim nikakor ne morem priti blizu, drugi vzvišeni, tretji hinavski, četrti seksi. Pisana družina tako kot v vseh ostalih subkulturah ali pa v širši družbi.

Pogosto žuraš na sceni?

Odvisno od tega, koliko imam denarja. Prejemam socialno pomoč, nekaj pa pridobim še s prodajo časopisa Kralji ulice. Ponavadi grem enkrat na mesec v savno in če je vse po sreči, dvakrat na mesec na Metelkovo. Priznam, da sem se vsega že malo naveličal, pa ne zaradi tega, ker bi vseskozi srečeval iste obraze ali zato, ker je malo prostorov za gej žure. Postajam vedno bolj len, utrujen, prehajam v neko drugo fazo v svojem življenju, želel bi si samo enega fanta, stanovanje, službo in preprosto življenje.

Se počutiš sprejetega v svoji socialni mreži (med ostalimi brezdomci) kot gej?

Domnevam, da sem, a priznam, da vedno ostajam in bom ostajal previden. Želel bi si spoznati več gejev, ki so tudi na cesti oz. tam nekje, ker bi se z njimi lažje razumel kot pa z vsemi ostalimi fanti, ki te izkušnje ne živijo. To je tisto, kar pogrešam.

Se počutiš sprejetega na gej sceni?

Odkrito povedano, se počutim bolj sprejetega med folkom, ki je na cesti kot pa med ostalimi geji, ki imajo soliden ali pa dober socialni status. Na gej sceni se skoraj vedno zgodi to, da se ti fantje obnašajo kot nekaj več, vzvišeno in slej ko prej prično gledat name zaničevalno, kot na nekoga, ki je manjvreden. Ko to doživim, se mi takoj sproži občutek, da sploh nisem dobrodošel. Lezbijke pa niso tako zajebane, vsaj tiste, ki sem jih jaz srečal.

Kako bi oblikoval sebe in svojo okolico, če bi ti nekdo dal možnost za to?

Sicer se bo slišalo smešno, a vendar, vse bi bilo bolj mavrično, pisano in ne tako sivo. Nekje bi ukradel magično palčko in si v parih sekundah pričaral ogromno denarja, ki bi mi omogočil marsikaj in vse tisto, o čemer že skoraj celo življenje sanjam. Hkrati pa bi okoli sebe pričaral vse tiste občutke dobrodošlosti, ki bi jih čutil kamor koli bi šel.

Pripravila: Tanja Vuzem

Tokrat objavljamo štiri zanimive primere iz bogatega besedišča LGBTQ populacije, zbranega v LGBTQ slovarju, ki bo stalni spremljevalec rubrike LGBTQBB. Prijetno branje, poučevanje in raziskovanje vam želimo!

brokoli lezba = lezbijka, ki je vegetarijanka ali veganka
ikebana = gej, ki se med seksom ne posveča partnerju
špargelj = nogavica, svitek tkanine ali mehak dildo idr., ki si ga trans moški in kralji preobleke vstavijo v hlače v predelu

mednožja, da poustvarijo videz penisa
junc = heteroseksualen moški, ki seksa z geji (izvor po knjigi Lubiewo – Michał Witkowski, v prevodu Borisa Kerna)

Pripravila: Tanja Vuzem

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Koreja navdihuje (Korea inspires you)
- Dokumentarna fotografska razstava
KJE: Cankarjev dom, Prvo preddverje,
Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 4. 4. - 9. 5.

KAJ: Predavanje dr. Jožeta Pirjevca iz
cikla predavanj ob razstavi Razprta obzorja
(tržaški slovenski slikarji 1945–60)
KJE: Cankarjev dom, Konferenčne
dvorane M, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 9. 5. ob 19h

KAJ: Čar lesa
KJE: Cankarjev dom, Velika sprejemna
dvorana, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 14. 5. - 20. 5.

KAJ: Strokovno predavanje Filmski in
knjižni žanri – Tone Frelj
KJE: Slovanska knjižnica, dvorana,
Einspillerjeva 2, Ljubljana
KDAJ: 15. 5. ob 17h

KAJ: strokovno predavanje Volkovi v
Sloveniji (predava Miha Krofel)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3.
nadstropje, Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 17. 5. ob 18h

KAJ: Brazda na vodi - Razstava ob 100.
obletnici rojstva Jožeta Udoviča
KJE: NUK, Razstavna dvorana, Turjaška 1,
Ljubljana
KDAJ: 24. 5. - 30. 6.
vsak dan razen nedelje od 9h do 20h,
v soboto od 9h do 14h.

Koncerti

KAJ: Alen & Denis (kitarista)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, mediateka,
Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 9. 5. ob 20h

Literarni večeri

KAJ: KOŽI Violetine besede
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3.
nadstropje, Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 8. 5. ob 18h

Janez

Razno

KAJ: Dnevi medicinskih sester in babic
KJE: Cankarjev dom, Drugo preddverje
in ploščad pred CD-jem, Prešernova c. 10,
Ljubljana
KDAJ: 9. 5. od 9h do 18h in 10. 5. od 9h do 16h

KAJ: Pogovor z Janezom Stanovnikom
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3.
nadstropje, Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 25. 5. ob 18h

KAJ: Filmska projekcija filma Sfinga (2011)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3.
nadstropje, Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 22. 5. ob 18h

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ŠKLJOC, ŠKLJOC

4. DEL: PROPAD KODAKA

Podjetje Kodak je pred časom uradno
napovedalo stečaj. O razpravah o tem
ali bo digitalna fotografija izpodrinila
analogno fotografijo na šolah za
fotografijo, za zdaj že lahko rečem, da se
bližajo koncu. Podjetje Kodak je bilo na
trgu med glavnimi izdelovalci fotografskih
filmov 20. stoletja. V letu 2000 se je pisal
prvi padec prodaje fotografskih filmov
na svetovnem trgu. Kapitalizmu je že
napovedoval, da bo sčasoma sodobna
informacijska doba popolnoma izpodrinila
filmski trak. Napoveduje se celo, da
se v trgovinah ne bo več dalo kupiti
fotografskega filma, ali pa bo njegova
cena enostavno previsoka. Profesorji so
mnenja, da so šole za fotografijo potrebne,
saj je trg prenasladen (poplavljen) s slabimi
amaterskimi fotografskimi posnetki.
Zdaj pa še nekaj o tehniki sami. Večja
goriščna razdalja na objektivu pomeni,
da objektiv lahko bolj približa oddaljen
objekt, kot tisti z manjšo goriščno razdaljo.
Zaslonka se nahaja v objektivu in večja, kot
je, bolj občutljiva je na svetlobo, ki pade
na senzor. Zaslonka se označuje s črko f in

manjša, kot je številka v imenovalcu; večja
ali bolj odprta je zaslonka, več svetlobe
je na posnetku. Pri večji zaslonki torej
potrebujemo krajši osvetlitveni čas pa tudi
globinska ostrina je manjša.
Poleg dobrega poznavanja fotoaparata je
potrebno tudi veliko prakse, predvsem
pa biti na pravem mestu v pravem času.
Razširiti poglede na stvari ali objekte, ki
jih vsak dan vidimo, pa si jih nikoli nismo v
resnici ogledali. Nekateri so preprosto slepi
in gluhi. Vidiijo in slišijo, a ne znajo pogledati
ali prisluhniti.
Kot dodatek v trgovinah ponujajo filtre,
ki se jih pritrdi na objektiv. Nekateri so
namenjeni zaščiti objektiva, drugi pa so
barvni, a jih sam ne razumem najbolje.
Barvnemu filtru se namreč lahko izognemo
z nastavitvijo white balansa na modro
barvo in tako dobimo popolni modri filter,
ki ga fotoaparat zapiše na fotografijo. Poleg
tega pa fotografijo kasneje še obdelamo
s programom Adobe Photoshop. Na že
obstoječi fotografiji lahko, kljub temu da
je bila posneta brez filtrov in z nastavitvijo
beline kot bele barve, fotografijo delno
polepšamo in ji dodajamo določen spekter

foto: Žiga Žaga

barv. Seveda se na obdelavo fotografij
načeloma ni dobro preveč zanašati, saj iz
slabe fotografije ne moremo dobiti mnogo
boljših posnetkov.
Sprasujem se, koliko ljudi bo čez nekaj
generacij še znalo razvijati posnetke iz filma,
torej s fiksirjem in razvijalcem, koliko jih
bo še znalo ravno pravi čas osvetljevati
fotografijo s povečevalnikom. Morda bodo to
tisti navdušenci, ki jim bo stara tehnika in več
let staro znanje hobi, ki prav zato verjetno ne
bo in tudi ne sme izumreti.
Bralcem želim lepe fotografske trenutke,
z obilo slabih amaterskih fotografskih
posnetkov.

Žiga Žaga

OGLASNA DESKA

Pripravljena bi bila ponuditi pomoč osebam na domu. Stara sem 65 let in prejemam samo socialno denarno pomoč, s katero pa zelo težko preživim. Sem vestna in poštena, proti skromnemu protiplačilu bi bila pripravljena pomagati pri gospodinjskih opravilih (kuhanje, pospravljanje, čiščenje ipd.). Pošteni ljudje, prosim pomagajte in me pokličite na 040 901 813. Marija

Prosim, če bi mi kdo podaril delujoč računalnik. Hvala. Kontakt: 070 325 812

Šofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Imam veliko izkušenj ter poznam teren. Hvala. Tel.: 070 626 701

Kolo - nujno ga potrebujem, ker imam že močno obrabljene podplate. Sem iz Ljubljane in nimam financ za javni prevoz, zato prosim če mi ga lahko podarite, seveda v primeru, da ga ne potrebujete več. Hvala. Tel 070 400 972

Sem invalid brez nog in roke. Imam dva mlajša otroka, zato prosim, če mi lahko kdo odstopi prenosni računalnik, na katerem bosta otroka lahko gledala risanke. Hvala, Luka Knez, 051 881 290

Ker v bližnji prihodnosti pričakujem naraščaj, bi bila hvaležna za kakršne koli stvari za novorojenčka (posteljica, voziček, oblačila). Klavdija (pokličite na tel.: 030 323 306)

Skupaj živimo že več let in sicer v trosobnem stanovanju. Ker nas je preveč na omenjeni kvadraturi (dva para, eden od tega z dojenčkom in ena odrasla oseba ter dva prijazna psička), bi želeli najeti hišo z vrtom, najraje v bližini gozda. Lahko pokličete Romana na tel.: 051 248 852 ali Vilija na tel. 070 325 812.

Že od začetka svojega obstoja naše društvo nudi svojim obiskovalcem brezplačno striženje. Ker smo ob ropu ostali brez celotnega pribora za striženje (glavniki, škarjice, mašinka za britje) vas naprošamo, če nam bi bili pripravljene kar koli od naštetega podariti. Najlepša hvala že vnaprej. Tanja 030 323 301

Prav tako smo ob ropu ostali brez fotoaparata in diktafona. Če nam lahko kdo odstopi delujoč aparat, ki ga ne potrebuje, lahko pokliče na tel. 030 323 306, Mirjam

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h-16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Maj, zmaj, lonci za rože in veliko posode, raznobarven nakit in šablona

za grafit, prijazne prodajalke in kotalke, simpatični pomočniki in pisani dežniki, Unikat, starina ali umetnina.

Vse to dobite, če se v PRP-ju ali v skladišču oglasite.

PRP = Posredovalnica rabljenih predmetov: pon: 12h - 18h, tor - pet: 10h - 18h, sob: 10h - 14h

Skladiščna razprodaja: torek in četrtek od 14h - 17h.

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MLENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

26. 3. > > Pozdravljeni! Pred seboj imam časopis Kralji ulice, katerega sem pridobila od Gogija (206), ki ga poznam že kar nekaj časa preko Karitasa. Prebrala sem njegovo kolumno Bog v človeku. Pred 10-imi dnevi sem izgubila moža in se spopadam z grenko življenjsko preizkušnjo. Hvala Gogi za besede, ki nam jih polagaš na dušo, te so smisel življenja! Ti si pravi Kralj, vsi mi, ki si domišljamo, da smo več od tebe, smo v bistvu sužnji okolice! Mihela

2. 4. > > Spoštovani kralji in kraljice ulice. Moje ime je Miha

in sem mladi raziskovalec (znanstvenik), ki obožuje vašo revijo in takšno mentaliteto podpira do groba in upam, da bodo prihodnje generacije naše dežele vaši etiki in morali za dobrobit človeštva. Rad bi se vam zahvalil za smeha polno revijo in tudi kakšno potočeno solzico v tako enkratnih življenjskih zgodbah, ki jih objavljate. LP

10. 4. > > Vaš časopis kupujem v Tuš-u (BTC), ga vedno preberem in še dolgo razmišljam o življenjskih zgodbah ... Kuharski recepti so praktični. Lp, Darija

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Spomladanska cvetlica,
- (2) izbranci vrhnje plasti družbe,
- (3) enota za prostorsko mero,
- (4) glavni junak Shakespearove tragedije (naša pisava),
- (5) kralj judov (37–4 pr .n. š.), znova zgradil jeruzalemski tempelj.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

AFORIZMI IN ŠALE

Niti metra ceste, ki jo naredi brezdomec, ne financira DARS.

N2

Nikoli ni bilo, nikoli ne bo, dneva odprtih vrat v zaporih!

Gregor B. Hann

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Prerok iz mormonove knjige, ki je živel približno 200 let pred Kristusom,
- (2) orač, ratar, plužnik,
- (3) naziv zelo stare zimzelene popevke, iz 50-ih, 60-ih let prejšnjega stoletja,
- (4) pomanjševalnica za otok, otoček,
- (5) onanija brez črke O,
- (6) prebivalec države na bližnjemu vzhodu, ki je sedaj v vojni.

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

V parku:

»Dragi, vse je mokro. Kam naj se usedem?«
»Kar na mojo denarnico. Ta je čisto suha.«

Jože Galin

Kako se imenuje miš, ki kuje konja?
Mišo Kovač.

Jože Galin

Upokojenca modrujeta in eden reče: »Kako naj jaz kot upokojenec v tej krizi koristim Sloveniji?« »Naj ti povem direktno?« ga vpraša drugi. »Povej.« »Umri.«

Zmajček

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj. Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Jože Galin iz Tržiča ter Blanka Gornik in Branka Botič iz Ljubljane.

IZ NEBA

★
NIK

{NA CESTI SEM..}

{NIHČE ME NE HARA..}

{A NAD V LUBLANCO
SKOČM?!}

TUP

{O, KAJ JE PA TO?
VREČA POLNA
DENARJA}

{SUPER, ZDAJ SI PA NAJAMEM
STANOVANJE IN IMEL BOM
POLNO PRIJATELJEV!}

END

SAŠA IN TONE

Lepo živiva
in se voziva z Mercedesom.

